БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 28 (19.699). • 1987 йил 3 февраль, сешанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

Москвага келди

БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Г. Атанасов рафиқаси билан Совет ҳукуматининг таклифига биноан 2 февраль куни расмий дўстлик визити билан Москвага келди.

Аэродромда уни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков рафиқаси билан, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Н. В. Тализин, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Меҳмоннинг тоби қочиб қолганлиги сабабли расмий маросим бошқа кунга кўчирилди.

(ТАСС).

ҚАЙТА ҚУРИШ ВА ЖАДАЛЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАН

ОКТЯБРЬ 70

Ўзбекистон меҳнаткашларининг ўн иккинчи беш йилликка ва Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан ўз зиммаларига олган СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг (июнь 1986 йил Пленуми) қарорларини бажара бориб, КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасига жавобан ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш, партиянинг режаларини амалий ишларга айлантириш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбордилар.

Иқтисодий ривожланишни жадаллаштириш ва республиканинг умумиттифоқ меҳнат тақсимотига қўшадиган ҳиссасини ошириш — келгуси даврнинг асосий хусусиятидир.

Ишлаб чиқариш структурасини такомиллаштириш, мавжуд ишлаб чиқариш ва илмий-потенциал самарадорлигини янада ошириш, фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этиш, ишлаб чиқариш кучларини жойлаштиришни такомиллаштириш, мавжуд меҳнат ва хом ашё ресурсларидан энг кўп даражада фойдаланиш, бутун халқ хўжалиги комплексини бошқаришни тубдан қайта қуриш асосида белгиланган планларни рўёбга чиқариш кўзда тутилади.

Хўжалик юритишнинг янги методларини изчил жорий этиш, тузилган шартномаларга биноан маҳсулот етказиб бериш юзасидан топшириқлар ва мажбуриятларни тўлиқ бажариш, меҳнат коллективлари, корхоналар, бирлашмалар, қурилишлар, колхозлар ва совхозларнинг хўжалик ҳисобини янада чуқурлаштириш, ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш ва ўзини-ўзи қоплашга ўтиш асосида уларнинг ташаббусларини ривожлантириш ва масъулиятини ошириш учун қулай шарт-шароит яратиш бу жараённинг асосий йўналишлари бўлиб қолади.

Совет халқи ҳаётидаги тарихий саналар — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги ва В. И. Ленин туғилган куннинг 120 йиллиги беш йиллик план топшириқларини бажариш ва ошириб бажаришда жуда катта илҳомбахш ва сафарбар этувчи омил бўлиб қолади.

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари ўз зиммаларига қуйидаги мажбуриятларни оладилар;

САНОАТДА

Саноат ишлаб чиқариши ва меҳнат унумдорлигини ўстириш ўртача йиллик суръатларини белгиланган топшириқларга нисбатан 10—15 процент ошириш таъминланади. Пландан ташқари 600—750 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади. Аттестациядан ўтказиладиган маҳсулотнинг умумий ҳажмидаги олий сифат категориясидаги маҳсулотнинг салмоғи 1985 йилдаги 26 процент ўрнига умуман 45 процентга, машинасозликда энг муҳим номенклатура буюмларининг салмоғи эса 80—90 процентга етказилади. Рационализаторлик таклифлари ва ихтироларини жорий этиш ҳисобига 900 миллион сўмлик иқтисодий самара олинади. Саноат маҳсулотининг 100 дан ортиқ янги тури, шу жумладан ғўзани парвариш қиладиган ва пахтани қайта ишлайдиган машина ва ускуналарнинг 44 та энг муҳим тури ўзлаштирилади.

Мавжуд қувватлардан фойдаланишни яхшилашга оид ташкилий-техникавий тадбирлар ҳисобига саноат ишлаб чиқаришини тўртдан бир ҳисса ўстиришга эришилади.

Ўзбекистон металлургия заводида электр ёрдамида пўлат эритиш ва Янги Қўқон химия заводида фосфат ўғит ишлаб чиқариш учун қувватлардан фойдаланиш юзасидан XII беш йилликка белгиланган топшириқлар оширилади. Ўсимликларни химиявий воситалар билан ҳимоя қилиш ва ип-газламалар ишлаб чиқаришда ана шу қувватлардан фойдаланиш даражаси 100 процентга, қора металлар прокатида 96 процентга, цемент ишлаб чиқаришда 98,5 процентга етказилади.

Халқ хўжалик маҳсулотларининг энг муҳим турларини ва халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқарадиган бирлашмалар ва корхоналарни давлат қабулига ўтказишга тайёргарлик 1987—1988 йилларда тугалланади. Улуғ Октябрнинг юбилейига бу иш 87 та корхонада ниҳоясига етказилади.

Серунум асбоб-ускуналар икки-уч сменали режимга ўтказилади, машинасозликда смена коэффициенти 1,75—1,8, енгил ва маҳаллий саноатда 2,5—2,7, бинокорлик материаллари саноатида 1,9—2,0 га етказилади.

Иқтисод қилиш, чиқиндисиз ва ресурсларни тежайдиган технологиялардан оқилона фойдаланиш ва уларни жорий этиш ҳисобига 1989 йилнинг охирига бориб халқ хўжалигининг хом ашё, материал, ёқилғи ва энергияга ортиб бораётган эҳтиёжини 60—65 процент қондириш таъминланади. Беш йиллик охирига бориб хом ашё ва материалларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқаришда бирламчи ресурсларнинг ўрнини боса оладиган иккиламчи ресурслардан фойдаланиш ҳиссаси 10—12 процентга етказилади.

Ўзбекистон ССРда 1986—2000 йилларда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ва маиший хизмат соҳасини ривожлантириш комплекс программасида белгиланганига нисбатан умуман республикада ички резервлардан фойдаланиш ҳисобига беш йиллик мобайнида пландан ташқари чакана нархларда 300 миллион сўмлик халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарилади.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш вазифаларини бажариш учун ишчиларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш йўлга қўйилади ҳамда уларга бўлган эҳтиёж тўлатўкис таъминланади. Ишлаб турган кишиларнинг камида 55—60 процентининг малакаси оширилади.

Саноат маҳсулоти таннархининг пландан ташқари 0,5 процент арзонлаштирилишига ва шунинг ҳисобига қўшимча равишда камида 100 миллион сўм фойда олишга эришилади.

Республика министрликлари, идоралари, бирлашмалари ва корхоналарида тўла хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш принциплари ўзлаштирилади, 1987—1988 йиллар давомида экономиканинг етакчи тармоқларини хўжалик юритишнинг янги шароитларига ўтказиш таъминланади.

1987 юбилей йилида қўшимча равишда 45 минг тонна нефть, 1500 миллион куб метр газ қазиб олинади. 100 та трактор, 50 та пахта териш машинаси, 22 минг тонна минерал ўғит, 12 минг тонна аммиак, 21 минг тонна олтингугурт кислотаси, 3,3 минг тонна пўлат ишлаб чиқарилади, меҳнат унумдорлиги планга қўшимча равишда 1 процент оширилади.

Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги байрамигача ишлаб турган саноат корхоналарини санитария-маиший хоналар билан таъминлаш белгиланган нормативларга етказилади.

ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА СОҲАСИДА

Ўн иккинчи беш йилликда темир йўл транспортида пландан ташқари халқ хўжалигининг 6,5 миллион тонна юки ташиб берилади. Белоруссия транспортчиларининг тажрибасидан фойдаланиб, умуман Ўрта Осиё темир йўлида меҳнат унумдорлигини планда кўзда тутилган 13 процент ўрнига 23 процент оширишга эришилади. Шумилово — Тошкент — Ховос участкаси ярим йил барвақт электровозда юк ташишга ўтказиб бўлинади. Автомобиль транспортида автомобилларнинг юксиз ва пассажирсиз қатнаши ҳамда бекор туриши 6 процент қисқартирилади. Автомашиналарни газга ўтказиш ҳисобига камида 560 минг тонна суюқ ёқилғи тежалади. Авиация транспортида беш йиллик пландан ташқари 300 минг пассажир ташилади.

Телефон алоқасининг янада ривожлантирилиши таъминланади. Аҳолига 550 мингта телефон аппарати ўрнатилади, 20 мингта номерли электрон телефон станциялари ишга туширилади.

Метрополитеннинг «Тошкент—Чкалов» участкаси Улуғ Октябрнинг 70 йиллигигача фойдаланиш учун топширилади, планга қўшимча равишда республика аҳолисига 7 мингта телефон ўрнатилади.

АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИДА

Шу беш йилликда қишлоқ хўжалик ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми 16 процент кўпайтирилади. Қайта ишлаш технология жараёнини яхшилаш ва нобудгарчиликни қисқартириш ҳисобига пландан ташқари 5 минг тонна пахта толаси олинади. Пахтани машинада теришнинг тайёрланган умумий пахта ҳажмидаги улуши 60 процентга етказилади.

Республика аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилаш учун озиқ-овқат тармоқлари, айниқса чорвачиликнинг илдам ривожланишига эришилади. Шу мақсадда 1990 йилда картошка ҳосилдорлиги гектар бошига 130 центнерга, сабзавот 250, полиз маҳсулотлари —200, мева ва резавор мевалар — 100, узум ҳосилдорлиги 130 центнерга етказилади. Ем-хашак базасини мустаҳкамлаш, чорва ва парранда боқишни яхшилаш ҳисобига беш йиллик мобайнида республикада ўрта ҳисобда: ҳар бош сигирдан соғиб олинадиган сут 640 килограмм, ҳар бир товуқдан олинадиган тухум 22 та, гўштга топшириладиган қорамолнинг ўртача вазни 70 килограмм, чўчқанинг вазни 12 килограмм кўпайтирилади. Ҳар 100 бош совлиқдан насл олиш: бузоқлар 13 бош, чўчқалар 165 бош кўпайтирилади, бу эса гўшт харид қилиш ҳажмини 48 процент, сут харид қилиш ҳажмини 35 ва тухум харид қилиш ҳажмини 40 процент кўпайтириш имконини беради. 1987 йилда 70 та колхоз ва 40 та совхоз ўзини ўзи пул билан таъминлаш ва ўзини ўзи қоплаш шароитида ишлашга ўтказилади. Беш йиллик охиригача республикадаги барча хўжаликларнинг камида ярмиси мана шундай шароитларга ўтказилади. Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетининг корхоналарида 1987 йил планидан ташқари 30 миллион сўмлик, Ўзбекистон ССР Дон маҳсулотлари министрлиги корхоналарида 11 миллион сўмлик товар маҳсулот реализация қилинади. Саноат маҳсулотининг таннархи 500 минг сўмлик миқдорда камайтирилиб, пландан ташқари 950 минг сўм фойда олинади. Пландан ташқари 6000 туба мева-сабзавот консервалари ишлаб чиқарилади, камида 1000 тонна қишлоқ хўжалик хом ашёси тежаб қолинди.

Чорвачилик фермаларида зарур меҳнат ва турмуш шароитларини яратиш соҳасидаги ишлар давом эттирилади, сут соғувчиларнинг икки сменали иш режими кенг жорий этилади. Қишлоқ хўжалиги ходимларининг санитария-маиший хоналар билан таъминланиши белгиланган норматив-лар даражасига етказилади.

ҚУРИЛИШДА

Илғор технологияни, фан ва техника ютуқларини жорий этиш ҳисобига қўл меҳнати даражаси камайтирилади ва меҳнат унумдорлигини ўстириш юзасидан беш йиллик планда белгиланган топшириқ ошириб бажарилади, бу эса камида 300 миллион сўмлик ҳажмдаги қурилиш-монтаж ишларини қўшимча равишда бажариш имконини беради. Меҳнатга лаёқатли аҳолини ижтимоий ишлаб чиқаришга тўла-тўкис жалб этиш мақсадида ишлаб чиқариш қурилиши учун ажратилган маблағнинг камида 60 проценти янги иш жойларини вужудга келтиришга сарфланади.

1987—1988 йилларда қурилиш-монтаж трестларини, бошқармаларини ва кўчма механизациялашган колонналарни коллектив пудратга ўтказишни таъминлайдиган ташкилотчилик иши бажарилади, шу жумладан, 1987 йилда мазкур трестлар, бошқармалар ва колонналарнинг 40 проценти коллектив пудратга ўтказилади. Қурилиш-монтаж ишлари таннархини пландан ташқари 0,5 процент камайтиришга эришилади ва шу йўл билан камида 17 миллион сўм тежаб қолинади.

Министрликлар ва идораларнинг асосий диққат-эътибори қурилиш-монтаж ташкилотларининг қувватларини кўпайтиришга ва уларнинг базасини мустаҳкамлашга қаратилади. Капитал маблағларнинг самарадорлигини ошириш таъминланади. Беш йиллик мобайнида пудрат ташкилотларининг қуввати 25 процент, уйсозлик комбинатларининг қувватлари эса 10 процент кўпайтирилади. Ҳамма жойда уй-жой биноларининг яхлит усулда қурилиши ташкил этилади, бунинг учун беш йиллик охиригача йилига 1 миллион квадрат метр миқдорда уй-жой қуриш имкониятлари яратилади.

Олмалиқ химия заводи, Чуст шаҳридаги витамин комбинатининг қувватлари, Ўзбекистон химия машинасозлиги заводининг, Тошкент шаҳридаги 5-йирик панелли уйсозлик заводининг қувватлари нормативларда белгиланганидан камроқ муддатларда ва юқори сифатли қилиб қурилиши ва ишга туширилиши таъминланади.

Тахиатош ГРЭСида, Қўқон шаҳридаги ип йигирув-пайпоқ тўқув комбинатида, Самарқанд, Хўжаобод ва Косонсой паррандачилик фабрикаларида, Бухоро наслдор парранда репродукторида, Олмалиқ шаҳридаги ҳаммом-кир ювиш комбинатида янги қувватлар муддатидан илгари, Улуғ Октябрнинг 70 йиллигигача фойдаланиш учун топширилади.

ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ СОҲАСИДА

Беш йиллик мобайнида саноат корхоналарида 1200 га яқин механизациялашган, поток ва автомат линиялар ишга туширилади, 6500 та комплекс механизациялашган ва автомат асбоб-ускуналар, 400 та серунум автомат манипулятор (саноат роботи), рақамли программа асосида бошқариладиган 800 та металл қирқиш станоги жорий этилади ва шу йўл билан ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш даражаси анча оширилади.

Энергиянинг янги манбаларидан фойдаланиш соҳасидаги ишлар комплекси амалга оширилади ва шу асосда камида 300 минг тонна шартли ёқилғини тежаш таъминланади, қуёш нури ёрдамида сув иситадиган 430 та қурилма ишга туширилади, қишлоқ жойларда гелиоиссиқлик таъминоти якка системаларидан фойдаланиладиган 15 минг квадрат метр уй-жой қуриб битказилади, Тошкент сут саноати бирлашмасида иссиқликдан қайта фойдаланадиган қурилманинг жорий этилиши ташкил қилинади. 1987 йилда Тошкент областининг «ВЛКСМ 50 йиллиги» чорвачилик комплексида биогаз қурилмаси ишга туширилади.

Чигитни экишдан аввал дорилайдиган янги қурилмаларнинг тажриба туркуми тайёрланади. Бу қурилмалар чигитнинг униб чиқиш даражасини ошириш ва ҳосилни кўпайтириш имконини беради.

Картошканинг замбуруғ касаллигига қарши курашда ишлатиладиган ва уни сақлаш муддатини 1,5—2 баравар кўпайтирадиган янги «ридомил» пестицидининг дастлабки тажриба туркуми олиниши Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигигача таъминланади, шунингдек мамлакатда биринчи «Қуёш» қудратли эритув печи саноатда тажриба учун ишга туширилади.

Халқ хўжалигида пахта, канопни қабул қилиш, саралаш ва қайта ишлашни механизациялаш ва автоматлаштиришни, захарсиз дефолиантлар олинишини таъминлайдиган машиналар, асбоб-ускуналар, приборлар яратиш соҳасида камида 200 та энг муҳим илмий ишланмадан фойдаланилади;

суғоришнинг сувни тежайдиган технологиясига ўтиш, сув ресурсларидан ва экин майдонларидан тежаб-тергаб фойдаланиш, чўл ва ярим чўл зоналарда ем-хашак базасини яхшилаш, саноат чиқитларидан ва иккиламчи ресурслардан оқилона фойдаланиш юзасидан белгиланган тадбирларнинг амалга оширилиши жадаллаштирилади.

Олий мактабни ислоҳ қилиш билан боғлиқ тадбирларни ўтказиш асосида малакали кадрлар тайёрлаш структураси ва сифати яхшиланади, халқ хўжалиги тармоқларида фан-техника тараққиётини жадаллаштиришда олий ўқув юртлари фанининг роли ва ҳиссаси оширилади. 1987 йилда республиканинг йирик саноат корхоналарида ва етакчи илмий-тадқиқот институтларида ўз профилидаги кафедраларнинг камида 40 та филиали, шунингдек халқ хўжалигида фосфогипсдан ва иккиламчи иссиқлик-энергетика ресурсларидан фойдаланадиган 2 та инженерлик маркази барпо этилади.

СОЦИАЛ РИВОЖЛАНИШ СОҲАСИДА

Партиянинг социал сиёсати изчиллик билан амалга оширилади. Ўн иккинчи беш йилликда 560 мингта квартира фойдаланишга топширилади, 3,5 миллион кишининг уй-жой шароитлари яхшиланиши таъминланади; 412,5 минг ўринли мактабгача тарбия муассасалари; 924 минг ўринли мактаблар; 56,7 минг беморни қабул қиладиган поликлиникалар қуриб битказилади.

Зомин районида Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг болали ота-оналар учун санаторийси Улуғ Октябрнинг 70 йиллигигача фойдаланиш учун топширилади. Республика меҳнат коллективлари уй-жой, социал-маданий-маиший объектлар қурилишида ҳамда шаҳарлар, район марказлари ва посёлкаларни ободонлаштиришда беш йилликнинг ҳар бир йилида камида тўрт кун ишлаб бериш мажбуриятини оладилар.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш беш йиллик планининг топшириқлари 5 процент ошириб бажарилади. Тошкент ва Бухоро шаҳарларида мураккаб рўзғор техникасига фирма усулида хизмат кўрсатадиган ва уни ремонт қилиб берадиган марказлар ташкил қилинади. Кооперативлар ташкил этиш негизида ҳақ олиб хизмат кўрсатишнинг янги формаларидан кенг фойдаланилади. Юбилей йилида матлубот кооперациясида ўзига ўзи хизмат қилиш усулида мол сотиш 90 процентга, давлат савдосида товар обороти жами ҳажмининг 65 процентига етказилади.

Ўзбекистон ССР ва қардош иттифоқдош республикаларнинг олий ҳамда ўрта махсус ўқув юртларида, ҳунар-техника билим юртларида ва бевосита корхоналарда беш йиллик мобайнида 680 мингдан кўпроқ олий ва ўрта бўғин мутахассислари, 900 минг малакали ишчи ва 1 миллион 200 минг оммавий касб ишчилари тайёрланади.

Маданият муассасаларининг моддий-техникавий базаси мустаҳкамланади, ўн иккинчи беш йилликда 270 та клуб муассасаси, 3 та театр, 175 та оммавий кутубхона, 25 та видеозал, 292 та кино қурилма ишга туширилади. Ўн биринчи беш йилликка нисбатан 20 миллион кўп кишига кино кўрсатилади. Тошкент шаҳридаги иккита концерт зали ва рус ёш томошабинлар театри, Гулистон ва Самарқанддаги театрлар таъмирланади. Беш йиллик мобайнида асосан қишлоқ жойларда 37 та қишки ва 75 та ёзги кинотеатр қурилади.

Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалаларига, табиатни ҳимоя қилишнинг экологик воситаларини жорий этишга эътибор кучайтирилади. Айланма сув таъминотини жорий қилиш ҳисобига саноатда ишлатиладиган сувнинг 50 проценти тежаб қолинади, атмосферага зарарли моддаларни чиқариш манбаларини чанг ва газ тозалаш воситалари билан тозаланганлик даражаси 65 процентга етказилади.

Республиканинг Ноқоратупроқ зонани, БАМни, Ғарбий Сибирь ва Тюмень области районларини ўзлаштиришга интернационал ёрдами кўпайтирилади. Ўзбекистон ССР вакилларининг Россия Федерацияси корхоналари ва қурилишларидаги иштироки камида 140 минг кишига, шу жумладан юбилей йилида 28 минг кишига етказилиши таъминланади.

* * *

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари социалистик мажбуриятларини бажара бориб, мамлакатимиз социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришга муносиб ҳисса қўшадилар ва беш йилликнинг иккинчи йилини меҳнатда янги муваффақиятлар билан нишонлайдилар.

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАР РЕСПУБЛИКА РАЙОНЛАРИ, ШАҲАРЛАРИ ВА ОБЛАСТЛАРИ МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА ҚАБУЛ ЭТИЛГАН.

А. П. Бирюкова Тошкентга келди

КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Бирюкова 1 февраль куни Тошкентга келди. Аэропортда А. П. Бирюковани И. Б. Усмонхўжаев, Т. А. Алимов, В. П. Анишчев, В. А. Головин, А. С. Икромов, Ғ. Ҳ. Қодиров, Р. Н. Нишонов, Б. Ф. Сатин ўртоқлар кутиб олдилар.

(ЎзТАГ).

«КОСМОС—1818» ПАРВОЗДА

1987 йил 2 февраль куни Совет Иттифоқида ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши — «Космос—1818» учирилди.

Йўлдош ичига космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Аппаратлар нормал ишлаб турибди. (ТАСС).

ТАБИАТ БОЙЛИКЛАРИ ИНСОНГА ХИЗМАТ ҚИЛСИН

Осиё ва Океания мамлакатлари ўрмон хўжалиги ҳамда ўрмон саноати меҳнаткашлари касаба союзларининг халқаро регионал семинари 2 февраль куни Тошкентда ўз ишини бошлади. «Осиё ва Океания мамлакатларида ўрмон хўжалиги ҳамда ўрмон саноати меҳнаткашларининг социал-иқтисодий талабларини қондириш учун, ўрмон бойликларини сақлаш ва улардан оқилона фойдаланиш учун касаба союзлари олиб бораётган кураш» семинарнинг мавзусидир.

Семинарда қишлоқ хўжалиги, ўрмон хўжалиги ва плантациялар меҳнаткашлари касаба союзлари халқаро бирлашмасининг, қурилиш, ёғочсозлик саноати ва бинокорлик материаллари саноати касаба союзлари халқаро бирлашмасининг раҳбарлари, шунингдек Афғонистон, Вьетнам, Ҳиндистон, Монголия, Япониядан ва региондаги бошқа мамлакатлардан келган делегациялар иштирок этмоқдалар. Семинар давомида Осиё ва Океания малакатларида ўрмонлардан оқилона фойдаланиш, ўрмон хўжалиги ҳамда ўрмон саноати ишчиларининг турмуш ва меҳнат шароитларини яхшилаш проблемалари, ана шу масалаларни ҳал этишда касаба союзларининг роли муҳокама қилинади.

Семинар қатнашчилари республиканинг илғор ўрмон хўжаликларида бўладилар, ўрмон хўжалиги мутахассислари, олимлар билан учрашадилар.

Касаба союзлари халқаро регионал семинарининг очилишида Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг раиси Ҳ. Алимова нуқт сўзлади. (ЎзТАГ).

НАЗОРАТ САМАРАСИ

Бирлашмамиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети январь Пленуми материалларини зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар. Пленумда ҳар бир коммунистнинг дилидаги гаплар айтилди. Айниқса, ички партиявий демократияни кенгайтириш, сайлаб қўйиладиган партия органларини ҳамма поғоналарда шакллантириш механизмини такомиллаштириш, уни янада демократлаштириш юзасидан қўйилган вазифалар зўр қониқиш ҳосил қилмоқда.

Кадрлар фаолиятини «юқоридан» ва айниқса «қуйидан» контрол қилишни кучайтириш, раҳбар органларнинг иши ҳамма учун очиқ бўлиши, ҳамманинг кўз ўнгида қилиниши тўғрисидаги ленинча талаб изчиллик билан рўёбга чиқарилмоқда. Бу муҳим иш бирлашмамизда яхши йўлга қўйилган. Маъмурият фаолиятини таҳлил қилиш, корхона ишлаб чиқариш планлари ва мажбуриятларнинг бажарилишини пухта таъминлаш, илғор тажрибаларни жорий қилиш ва кенг ёйиш, маҳсулот сифатини ошириш учун кураш шу соҳадаги фаолиятимизда асосий ўрин тутмоқда. Партия комитети ҳузурида маъмурият фаолиятини контрол қилиш бўйича тўртта комиссия иш олиб бормоқда. Бирлашма цехлари ва корхоналарида ҳам маъмурият фаолиятини турли йўналишлар билан контрол қилиш учун юздан ортиқ комиссия тузилган. Уларга энг актив коммунистлар бошчилик қилишмоқда. Комиссия раисларининг 66 проценти ишчилардир. Биз уларнинг тавсияси билан раҳбар ходимлар ва шунингдек бош мутахассисларнинг ҳисоботларини вақти-вақти билан эшитиб бормоқдамиз. Бирлашма бош инженери В. Крупин, бўлим ва хизмат раҳбарлари В. Вундер, В. Ивановларнинг ишлаб чиқариш қувватларини ўзлаштириш суст бораётганлиги сабаблари ҳақидаги ҳисоботи ана шулар жумласидандир.

Ишлаб чиқаришга партиявий раҳбарлик тобора мустаҳкамланиб бораётганлиги сабабли план ва мажбуриятлар мунтазам ошириб уддаланмоқда. Партия ташкилоти ўз ишини қайта қура бориб, барча участкаларда янгиланиш ва жадаллаштириш юзасидан белгиланган режаларни изчил амалга оширади, истеъмолчиларга фақат сифатли маҳсулот етказиб бериш юзасидан олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун барча меҳнаткашларни сафарбар этади.

С. ЖДАНОВ,
«Навоиазот» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари.

СОВЕТ ХОТИН-ҚИЗЛАР КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ

Зоя Павловна ПУХОВА

Зоя Павловна Пухова 1936 йилда туғилган, рус, 1962 йилдан КПСС аъзоси. У Иваново ип газлама техникумини ва КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Олий партия мактабини тамомлаган.

1951 йилдан 1952 йилгача Балашов номли Иваново йигирув-тўқув фабрикаси ФЗУ мактабида ўқиди, сўнгра 1952 йилдан 1973 йилгача у ерда тўқувчи бўлиб ишлади. 1973 йилда 8 Март номли Иваново тўқув фабрикасининг директори этиб тайинланди. 1985 йилдан бошлаб Иваново область ижроия комитетининг раиси.

У Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофотининг лауреати, бир неча чақириқ СССР Олий Советининг депутатидир. З. П. Пухова ўн биринчи чақириқ СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Хотин-қизлар меҳнати ва турмуши, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалалари билан шуғулланувчи комиссия раисидир.

• Қайта қуриш чорраҳаларида

ИНЖЕНЕРНИНГ ОБРЎСИ

Инженернинг ишлаб чиқаришдаги ўрни ва роли катта. Партия ва ҳукуматимиз инженер обрўсини ошириш ҳақида жиддий ғамхўрлик қилишяпти, бу уларнинг фаолиятини яна ҳам активлаштиришга ёрдам беряпти.

Тошкентдаги «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида янги техникани яратувчилар ўртасида меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг бригада формаси муваффақиятли жорий қилинмоқда. Уларнинг бу тажрибаси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси томонидан маъқулланди. Қуйида шу коллектив фаолиятидаги ўзгаришлар ҳақида ҳикоя қилинади.

Нега ҳозир яхши инженерлар кам? Бу ўйлар тинчлик бермай, «инженерларнинг ўчоғи» ҳисобланган Тошкент «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасига бордик.

Одатда, бундай кишилар «ностандарт» фикрловчи, яъни сийқа фикр юритишни ўзлари учун ор деб ҳисоблайдиган кишилардир. Шунинг учунми, улар шоирона манзаралар, олди-қочди гаплар ҳақида суҳбатлашишни кўпда ёқтиришмайди. Бир лаҳза ўзингиз ўйлаб кўринг: космик кемалар ва аппаратларни, рақамли программа ва радио билан бошқариладиган дастгоҳларни, электрон-ҳисоблаш машиналари-ю, компьютерларни, кўйинг-чи, видеомагнитофондан тортиб гугурт қутисидек келадиган рангли телевизорларни кимлар яратяпти? Инженерлар, конструкторлар эмасми? Бирлашманинг конструктор ва оддий инженерлари ўй-дарди, ишлари билан илк бор танишганимизда кўнгилдан шу гаплар ўтди.

ИЖОД — ТАКРОРМАС, КАШФ!

«Технолог» бирлашмасида юқоридаги ўй ва мулоҳазаларимизни тинглаган инженерлардан бири шундай деди. Айтишларича, илмий-тадқиқот лабораторияси ходимларининг зиммасига бир пайтлар янги техникани ишлаб чиқиш вазифаси юклатилибди. Орадан бир ой, икки ой ўтибди ҳамки, янги техника лойиҳасидан дарак йўқ эмиш. Сабаби — меҳнат интизомига қаттиқ риоя қилиб, эртадан кечгача ишхонада ўтириш экан. Шунда лаборатория мудири ходимларни тўплаб шундай дебди: «Икки гуруҳга бўлинасизлар. Биринчи гуруҳ, майли, икки кун ишга келмасин. Аммо учинчи куни зарур лойиҳа ва чизма столим устида бўлсин!» Қаранг, натижа чакки бўлмапти. Учинчи куни улар ҳақиқатан ҳам ўзлари кашф этган янги чизмаларини олиб келишибди. Буни тинглаб ўтирганлардан бири:

— Ҳа, маъмурий интизом бошқа, ижодий интизом бошқа нарса, — деб луқма ташлади.

Албатта, бу гапда жон бор. Қуруқ маъмуриятчилик, яхши ижодий муҳитсиз бирон янгиликни кашф этиш қийин. Шунингдек, суҳбатда бизга ҳамманинг фикрига қўшилиб, бўлар-бўлмасга уни маъқуллайверадиган, қўлидан иш келмайдиган инженер эмас, ўз мустақил фикрига эга инженер кадрлар керак деган яхши бир гап айтилди.

Қайта қуриш даврининг талаби ҳам шу! Шу сабабли бўлса керак, «Технолог» бирлашмасида инженер-техник ходимларнинг лаёқати, савияси ва ҳақиқий ижодкорлигини аниқлаш мақсадида улар ҳар уч йилда аттестациядан ўтказиб турилади. Бу фақат инженер-техник ходимларга эмас, раҳбар ходимларга ҳам таааллуқли. Ҳозир бу ерда навбатдаги аттестация ниҳоясига етди. Биз унинг натижалари билан батафсил қизиқдик.

Инженер, конструкторлар бу ерда уч хил категорияга бўлинган. Энг «зўри»га биринчи категорияли инженер (ёки конструктор) деган ном берилган. Масалан, оддий инженер Х. Алимуҳамедовга 3-категорияли инженер-конструктор номи берилибди. Бу — катта шараф. У бунга қунт билан ижодий фикрлаши, изланиши туфайли муяссар бўлди. В. Бойжонов илгари сектор мудири бўлиб ишларди. Аттестациядан кейин у бўлим бошлиғи ўринбосарлигига тавсия этилибди. Бу лавозимда у муваффақиятли ишлаяпти.

Биз инженер деган шарафли номга лойиқ бўлмаган, тўғрироғи аттестациядан ўта олмаган айрим кишиларнинг исми-шарифини келтирмадик. Бунинг битта сабаби бор: уларнинг ҳаммаси ҳам инженер олдига қўйилган қайта қуриш даврининг ҳозирги юксак талабларига жавоб бера олмасликларини ўзлари очиқ тан олишди. Улар аттестация комиссиясининг «ҳукми»га рози бўлишди, ҳеч бир эътироз билдиришгани йўқ.

ҚАЙТА ҚУРИШ ТАЛАБИ

Ҳаётнинг ўзи мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш, биринчи навбатда фан-техника тараққиёти суръатларини тезлаштиришни олға сураётган экан, ўз-ўзидан, бу инженер-техник ходимлар меҳнатига муносабатни ўзгартиришни, уни обрўли ва ҳавас қилгудек касбга айлантиришни тақозо этяпти. Гап бевосита ишлаб чиқаришда меҳнат қилаётган инженер-техник ходимлар меҳнатини қадрлаш ҳақида боряпти. Чунки улар жойларда фан-техника тараққиётини ривожлантирадилар, иқтисодий ишни такомиллаштирадилар, жонсиз лойиҳаларни «жонли машина»ларга айлантирадилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Краснодар ўлкаси партия активлари билан учрашувда сўзлаган нутқида жамиятимизда инженерлар ролига тўхталиб, шундай деди: «...Биз Ленинградда эксперимент ўтказдик ва у инженерлар, конструкторлар, илмий ходимлар меҳнатини рағбатлантириш юзасидан яхши натижалар берди-ку. У ердаги коллективлар ўзларининг илмий институтларини бўш, талабга жавоб бера олмайдиган, аслида кераксиз ходимлардан ҳоли қилдилар. Улар, чамаси, бошқа жойларда керак бўлади ва у ерларда фойда келтиришлари мумкин. Ходимлар сони аслини олганда учдан бир баравар камайди, ишланмалар сони эса кўпайди, уларнинг савияси ошди ва тўланадиган ҳақ ҳам кўпайди. Кўпайганда ҳам инженернинг ижодий улушига қараб анча кўпайди. Биз буни яхши ва тўғри йўл деб ўйладик. Уни бошқаларга ҳам тавсия этишга қарор қилинди... Чамаси, бу қарор тегишлича амалга оширилмаётганга ўхшайди».

Қайта қуриш даври ҳаётимизнинг ҳамма жиҳатларини демократлаштиришни тақазо этяпти. Агар шундай қилинмаса, масалан, фан-техника тараққиётида ҳам дурустроқ силжишга эришиш қийин. Демак, гап бевосита инженер-техник ходимларнинг меҳнатини оқилона ташкил этиш ва уни рағбатлантириш ҳақида, бошқача қилиб айтганда, ҳар бир инженер ёки янги техникани ишлаб чиқувчининг ижодий меҳнатини қадрлаш, шу йўл билан уларнинг обрўсини кўтариш ҳақида боряпти!

Бирлашмада инженер-техник ходимлар меҳнатини ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг бригада формасини жорий этиш қайта қуриш ва жадаллаштиришнинг ҳозирги талабларига мос ва ҳамоҳангдир. Уни амалга ошириш учун кўп куч ва меҳнат, ақл ва идрок, ташкилотчилик ва тушунтириш ишлари зарур бўлди.

80-йиллар бошида бирлашма коллективи олдига конструкторлик ечимлари ҳажмини кўпайтириш вазифаси қўйилди... Бунда бўлимлардаги ходимлар сонини оширмасдан, аксинча, ҳар бирининг меҳнат унумини кўтариш, унинг ўзидаги бор имкониятни ишга солишига ёрдам бериш зарур эди. Ишбай усулида ҳақ тўлаш йўли билан бунга эришиш мумкинлиги ҳаммага равшан. Аммо бунда конструктор, инженер ёки техник ходим иш ҳажми кетидан қувиб, ҳаммага маълум бўлган техникавий ечимлардан фойдаланишга интилиши ҳам мумкин эди. Бу эса ижодий изланишга тўғаноқ бўларди.

Нима қилиш керак? Шундай қилиш лозимки, ҳам ходимлар ўз малакасини ошириб борсин, ҳам иш самарадорлиги ошсин. Шу мақсадда Ульяновскдаги оғир ва силлиқлаш станоклари махсус конструкторлик бюроси иш тажрибалари ўрганилди. Уларда бирон янги дастгоҳ яратиш учун вақтинчалик конструкторлик группаси ташкил этиларкан. «Технолог» бирлашмасида ишни ташкил этишнинг бригада усулини қиёмига етказишга интилишди. Аввало, бригада усули тўғрисида низом ишлаб чиқилди. Унда меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлаш; бўлим раҳбарлари, бригадирларнинг вазифалари; бригада тузишнинг асосий шартлари, планлаштириш системаси, меҳнатга ҳақ тўлашни ҳисобга олиш ва уни ташкил этиш, бригадаларни бошқариш, бригада ҳар бир аъзосининг ишга қўшган амалий ҳиссасини баҳолаш сингари масалалар қамраб олинди.

Конструкторлар ва технологлар меҳнатини ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада усули системасига қурилиш ва бинокорлик саноати корхоналари ҳамда ташкилотлари ишларининг меҳнатини ташкил этиш ва унга ҳақ тўлаш принципи асос қилиб олинди. Бунда ҳар бир кишининг меҳнатдаги иштироки коэффициенти ҳисобга олинадиган бўлди.

1982 йил апрель ойидан бошлаб бирлашмада янги усулга босқичма-босқич ўтиб борилди. Дастлаб 3 та конструкторлик бригадаси тузилди. Унинг яхши томонлари ва камчиликлари ўрганилди. Янги усулнинг қарор топиши учун ҳамма астойдил жон куйдирди. Конструкторлик хизмати бўлими зиммасига алоҳида масъулият тушди, негаки, бригада усули биринчи бўлиб уларда жорий этилди.

Ҳозир 56 бригада янгича усулда ишлаяпти. У иш ҳажмини 1,7 марта ошириш имконини берди. Меҳнат унумдорлиги бир ярим баравар кўтарилди. Бригада усули фақат иқтисодий кўрсаткичларни яхшилабгина қолмай коллектив тарбиясига ҳам катта таъсир кўрсатди: бирлашмада кадрлар қўнимсизлиги 17 процентдан 6 процентга камайди. Иш вақтини йўқотишлар ҳам камайди, бюллетенлар ҳам. Энг муҳими, меҳнат интизоми ва иш унумдорлиги кескин кўтарилди.

Шу ўринда яна бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтмоқчимиз. Бригада усулини биронта ҳам участкада мажбуран қўллашга йўл қўйилгани йўқ. Ҳар бир коллектив янгича усул самарасига тўла ишонч ҳосил қилгандан кейингина ўзларида жорий этишди. Ҳозир бирлашманинг конструкторлари янгича шароитда зўр қониқиш билан ишламоқдалар. Меҳнатга муносабат ўзгарди. Бригадаларнинг ҳар бир аъзоси фақат ўз шахсий план топшириғинигина бажаришни эмас, бутун бригада, бўлим, бирлашма олдига қўйилган вазифаларни адо этиш учун курашмоқда. Лойиҳалашнинг муддатлари қисқариши натижасида уни ишлаб чиқиш билан жорий этиш ўртасидаги вақт ҳам қисқаряпти.

Ишдаги коллективчилик конструктор ва технологлар меҳнатининг обрўсини оширди. Ҳозир мамлакатнинг 320 дан зиёд бирлашма, ташкилот ва корхонаси (шу жумладан, тармоқнинг 100 га яқин корхонаси) вакиллари ана шу тажрибани ўрганиш учун бирлашмага келиб-кетди. СССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида икки марта, Владимир шаҳрида, ВЦСПС президиумида, Тошкентда бўлиб ўтган Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикаларининг регионал кенгашида «Технолог» иш тажрибаси намойиш этилди. Бирлашманинг мамлакат Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасидаги шу тажриба бўйича экспозицияси бир кумуш ва иккита бронза медалига сазовор бўлди.

ИШ ҲАҚИ СИСТЕМАСИ ТАКОМИЛЛАШАДИМИ?

Нега кейинги йилларда инженер даромади билан ишчи даромади тенглашиб, ҳатто айрим ҳолларда ундан ҳам пасайиб кетди?

Инженер меҳнатининг обрўсини кўтаришнинг икки йўли бор. Биринчиси, унинг категориясига қараб тўланадиган ҳақни ошириш, иккинчиси, иш самарадорлиги сўнгги натижасига қараб унинг иш ҳақини кўтариш. Айниқса, янги техника ва технологияни ишлаб чиқаришда бевосита банд бўлган инженерларнинг иш ҳақи анча кўтарилади.

Ҳозир бирлашмада бригада кенгашлари ишлаб турибди. Ҳар бир инженер-техникка меҳнатдаги иштироки коэффициентига қараб ҳақ тўланади.

Хўш, бунинг шартлари нималардан иборат? Биринчидан, план топшириғининг бажарилиши меҳнат самарадорлиги, иккинчидан, ишнинг сифати, учинчидан, техникавий янгилик қай даражада эканлиги, тўртинчидан, интизом ва уюшқоқлик ва, ниҳоят, жамоат фаолияти ҳисобга олинади. Ҳозир 24 та конструкторлик ва технология бўлимининг 510 дан зиёд ходими бригада усулига ўтиб ишлаяпти. Янги усул ўртача иш ҳақини 22 процент кўтариш имконини берди.

Бу ерда 24-бўлим пешқадамлари Р. Асфандиёров, О. Ким етакчилик қилаётган бригадалари бутун бирлашманинг фахри бўлиб қолган. Улар янги усулга ўтиб ишлашнинг барча афзалликларини намоён қилмоқдалар.

ЖАДАЛЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси бирлашма тажрибасини маъқуллагандан кейин бирлашмада катта ишлар олиб борилди. Ўн иккинчи беш йиллик учун ишларни жадаллаштириш программаси ишлаб чиқилди. Бу борада тўртта программа тайёрланди. КПСС XXVII съездининг фан-техника тараққиётини жадаллаштириш бўйича қўйган вазифаларига мувофиқ корхонани ривожлантириш, иш сифатини ошириш ва муносиб ўринбосарлар тайёрлаш программалари ишлаб чиқилди.

Яқинда корхона партия комитети бирлашма ёшларини коммунистик руҳда тарбиялаш, улар ижодий активлигини ошириш, иш самарадорлигини кўтаришнинг аниқ мақсадга қаратилган программасини тасдиқлади. Унда ёшларнинг касб маҳоратини ошириш, ижодий изланишини кучайтириш учун зарур шарт-шароитлар яратишга муҳим эътибор берилди. Наримон Алимов, Борий Алихонов, Олег Изрец каби ёш инженер ва конструкторлар билан суҳбатда шу нарса маълум бўлдики, бу ерда ёшларга институтдан кейин ўз билим ва малакаларини ошириш учун кенг имкониятлар очиб берилмоқда.

Жадаллаштириш программасига мувофиқ бу ерда ҳар йили 10 процент дастгоҳни рақамли программа билан бошқариладиган дастгоҳларга алмаштириш, инженерлик меҳнатини автоматлаштириб бориш ҳамда бригада усулини такомиллаштириш кўзда тутиляпти.

Шу кунларда коллектив Агрегат заводига ихчам мосламалар системасини, «Ташсельмаш» заводи учун эса «зангори кема»лар шпинделларининг тишларини силлиқлаш, палировка қилиш, автомат линиясини ҳамда қуюв ишлаб чиқариши учун автоматик линия яратиш устида иш олиб боряпти.

Маҳсулот сифатини бошқариш комплекс системаси бўйича республика кўригига яқингинада якун ясалди. Бирлашма Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, Давлат стандартлари Ўзбекистон республика бошқармаси дипломи билан тақдирланди. Бу — корхонанинг маҳсулот сифатини бошқаришнинг комплекс системасини муваффақиятли жорий этгани ва ишлаб чиқаришнинг техникавий савиясини оширишда, маҳсулот сифатини яхшилашда муайян ютуқларга эришганидан далолат бериб турибди.

Аммо ким билан суҳбатлашмайлик, ҳали бу ютуқлардан қаноатланмаслик, хотиржамликка берилмаслик кайфиятида экани ҳам яққол сезилди. Чунки жадаллаштириш программаси улар олдига тобора мураккаб техникавий муаммоларни ҳал этиш, қўл меҳнатини кескин қисқартириш вазифасини қўймоқда. Ўн иккинчи беш йилликда инженер-техниклар сони ошмаган ҳолда дастгоҳлар ишлаб чиқариш бир ярим марта кўпайиши керак. Илмий-тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишлари ҳажми эса 25 процент оширилади. Корхона келгусида социалистик мамлакатлар учун оз киши ишлайдиган технологияга мўлжалланган ихчам автоматик линиялар ишлаб чиқаришни режалаштирган. Металл сарфини тежаш мақсадида эса пластмасса қўллаш ҳажми янада ортади. Бундай янгиликлар анчагина.

Қайта қуриш ва жадаллаштириш эскича фикрлашга барҳам беришни талаб этади. Ҳозир қуруқ даъватлар ва шиорлар билан иш битмайди. Ҳамма муаммоларни ижодий фикрловчи, ташкилотчи кишилар, инженер-техник кадрлар, конструкторлар ҳал этади. Шунинг учун ҳам улар меҳнатининг обрўси қанчалик оширилса, кўзланган мақсадга шунчалик тез эришилади. Бу эса яна бир марта ҳар бир кишининг ўз қилаётган иши ва ички имкониятларига танқидий назар солишини, ўзининг съезд қўйган янгича талаблар шароитида ишлай олишга қанчалик тайёр эканлигини синчиклаб кузатишни тақозо этади.

Ҳамид ИКРОМОВ.

Совет Хотин-қизлар комитетининг президиуми

Абен Айли Иоханновна, Эстония Компартияси Марказий Комитети фан ва ўқув юртлари бўлимининг мудири, республика хотин-қизлар кенгашининг раиси.

Акопян Пассионария Липаритовна, Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Арманистон жамияти президиумининг раиси, республика хотин-қизлар кенгашининг раиси.

Алимова Ҳалимахон, республика касаба союзлари Советининг раиси, республика хотин-қизлар кенгашининг раиси, Ўзбекистон ССР.

Анохина Екатерина Тихоновна, Воронеж областидаги фаянс буюмлар заводининг оператори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Аристанбекова Ақмарал Ҳайдаровна, Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Қозоғистон жамияти президиумининг раиси, республика хотин-қизлар кенгашининг раиси.

Барулина Юлия Титовна, И. А. Лихачев номидаги Москва автомобиль заводининг созловчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Бережная Наталия Артемовна, Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси секретариатида совет хотин-қизларининг доимий вакили.

Бобосодиқова Гулжаҳон Бобоевна, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари.

Галкина Галина Николаевна, Совет хотин-қизлар комитети раисининг ўринбосари.

Гаркуша Мария Савельевна, КПСС Марказий Комитети аппаратининг масъул ходими.

Главак Тамара Владимировна, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети раисининг ўринбосари.

Голубева Валентина Николаевна, Ивановодаги Киров номли фабрика директори, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Давлетшина Дания Салиховна, Татаристон АССР Олий Совети Президиумининг секретари.

Дерябина Валентина Ивановна, КПСС Курган область комитетининг секретари.

Жавахишвили Нина Александровна, Экспериментал морфология илмий-тадқиқот институтининг директори, Грузия ССР Фанлар академиясининг академиги, республика хотин-қизлар кенгашининг раиси.

Друнина Юлия Владимировна, шоира, Москва шаҳри.

Журавлева Марина Ильинична, СССР маориф министрининг ўринбосари.

Иванова Татьяна Георгиевна, РСФСР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари.

Калмик Валерия Николаевна, Совет хотин-қизлар комитети раисининг ўринбосари.

Кирияк Нелля Павловна, Молдавия ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари.

Киселева Нина Александровна, Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг «Женщины мира» журнали рус нашрининг бош редактори.

Клибик Валентина Сергеевна, Латвия ССР Олий Совети Президиумининг Секретари, республика хотин-қизлар кенгашининг раиси.

Кравченко Мария Матвеевна, СССР Меҳнат ва социал масалалар давлат комитети раисининг ўринбосари.

Крилова Зоя Петровна, «Работница» журналининг бош редактори.

Кошелева Лилия Федоровна, Совет хотин-қизлар комитетининг масъул секретари.

Кондрахина Людмила Дмитриевна, Волгоград область ижроия комитети раисининг ўринбосари.

Круглова Зинаида Михайловна, жамоат арбоби.

Лесовая Людмила Артемовна, КПСС Марказий Комитети аппаратининг масъул ходими.

Ликова Лидия Павловна, Бутунроссия уруш ва меҳнат ветеранлари кенгашининг раиси.

Мазай Нина Николаевна, Белоруссия ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика хотин-қизлар кенгашининг раиси.

Матвиенко Валентина Ивановна, Ленинград шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари.

Моллаева Майя Моллаевна, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари, республика хотин-қизлар кенгашининг раиси.

Низовцева Алла Афанасьевна, КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари.

Николаева Татьяна Николаевна, БМТнинг хотин-қизлар аҳволи бўйича комиссиясида совет вакили.

Нифонтова Руфина Дмитриевна, СССР халқ артисти, Совет Тинчлик фонди правлениесининг секретари.

Оборкина Любовь Николаевна, Бабушкин район Совети ижроия комитетининг раиси, Москва шаҳри.

Орлик Мария Андреевна, Украина ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика хотин-қизлар кенгашининг раиси.

Полтанавечене Ирена Станиславовна, Литва касаба союзлари Советининг секретари, республика хотин-қизлар кенгашининг раиси.

Проняева Людмила Егоровна, Москва областидаги «Белая дача» совхозининг бузоқбоқари.

Проскурникова Ксения Сергеевна, шахсий пенсионер.

Пухова Зоя Павловна, Совет хотин-қизлар комитетининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати.

Рзаева Тамилла Наримон қизи, «Кировнефть» нефть ва газ қазиб чиқариш бошқармасининг оператори, Озарбайжон ССР.

Семенова Галина Владимировна, «Крестьянка» журналининг бош редактори.

Сидорова Лидия Дмитриевна, СССР Медицина фанлари академияси Сибирь бўлими президиумининг бош илмий секретари, Новосибирск область хотин-қизлар кенгашининг раиси.

Соколова Юлия Юрьевна, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг катта инструктори.

Султанова Света Алискаковна, чорвачилик станциясининг бош чўпони, СССР Олий Советининг депутати, Қирғизистон ССР.

Сухорученкова Галина Федоровна, ВЦСПС секретари.

Терешкова Валентина Владимировна, СССР космонавт учувчиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати.

Титова Валентина Дмитриевна, КПСС Марказий Комитети аппаратининг масъул ходими.

Федотова Валентина Ивановна, «Советская женщина» журналининг бош редактори.

Федулова Алевтина Васильевна, Совет хотин-қизлар комитети раисининг биринчи ўринбосари.

Федорова Зинаида Тихоновна, жамоат арбоби.

Фрунзе Татьяна Михайловна, СССР Фанлар академияси Органик элементлар бирикмалари институти лабораториясининг мудири, Москва шаҳри.

Швецова Светлана Ивановна, КПСС Марказий Комитети аппаратининг масъул ходими.

Швецова Людмила Ивановна, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистонда хореография санъатини ривожлантиришга катта ҳисса қўшганлиги учун М. Қориёқубов номидаги Ўзбекистон Давлат концерт-филармония бирлашмасининг бош балетмейстери Исахор Хаимович **Оқиловни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

• Халқаро мавзуда

АЛДАМЧИЛИК СИЁСАТИ

Эронга хуфёна тарзда қурол-яроғ етказиб берилиши билан боғлиқ Вашингтонда авж олиб кетган сиёсий можаро американликларни беихтиёр фикр-мулоҳазаларга етаклайди. Шу нарса яққол аён бўлиб қолдики, АҚШ ҳукумати ўз сайловчиларининг хоҳиш-иродаси билан ҳам, мамлакатдаги мавжуд қонунлар билан ҳам мутлақо ҳисоблашмас экан. Конгресс қарорига зид бўлган ана шу олди-сотди операциясидан тушган пуллар Швейцария банкидаги махфий счётга пешма-пеш ўтказилиб, сўнгра никарагуалик «контрас»ларга бериб турилган. Сирасини айтганда, американликларни жўнгина алдашди.

Рейган ўзининг телевидение орқали сўзлаган биринчи нутқида бу қалтис ишга ҳеч қандай алоқам йўқ, деб таъкидлади. Конгрессдаги муҳокама чоғида эса Эрон битишувининг иштирокчиларидан бири, президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи собиқ ёрдамчиси Роберт Макфарлейн бу охири вой иш айнан Оқ уй хўжайинининг фатвоси билан амалга оширилганлигини тан олди.

Эронга оид қалтис иш — Оқ уй ўз гражданларини алдаган биринчи воқеа эмас. «Вашингтон пост» газетаси таъкидлаганидек, «иши ўнгмаган Южин Хазенфус жанжали ва бошқа можаролар мисолида биз кўп нарсаларни билдик. Рейган маъмурияти Никарагуа ҳукуматини ағдаришга интилган кучларга қурол-яроғ, ўқ-дори етказиб беришни уюштирган ва уларни рағбатлантириб турган. Ҳолбуки, бу хатти-ҳаракатлар қонунга ва конгресс томонидан белгиланган чеклашларга қарши қаратилгандир. Ливия масаласига келганда эса, бизга шу нарса маълум бўлдики, бунда ҳукумат ёлғон-яшиқ хабарлар тарқатиш кампанияси ўтказган экан. Лўндасини айтганда, ҳукумат Муамар Каддафини ҳокимиятдан четлатишдан иборат ўз мақсадига эришишга интилиб Америка ахборот органларини ва улар орқали кенг жамоатчиликни алдаган».

Шуни айтиш керакки, АҚШ ҳукумати Рейкьявикдаги учрашувлар якунлари тўғрисида ҳам американликларга ҳақиқатни айтмади.

Сиёсий можаролар, ёлғон-яшиқ хабарлар тарқатиш ва бўҳтонлар уюштириш Америка Қўшма Штатлари ҳаётида оддий воқеага айланиб қолди. Бу эса буржуа жамиятининг табиатидан келиб чиқади. АҚШда сиёсий ҳаракатлар комитети деб аталмиш комитетлар мавжуд. Ўз вакилларини ҳокимиятнинг юқори доираларига тиқиштириш, уларга зарур молиявий ва сиёсий мадад бериб туриш ана шу комитетларнинг вазифасига киради. Натижада Эн-би-си телекомпаниясининг тан олишича, «Сиёсий таъсир олди-сотди буюмига айланди. Энди АҚШда алоҳида сайловчиларнинг манфаатларини», яъни халқ манфаатларини «ҳимоя қилувчи ҳукумат йўқ».

Халқ томонидан ана шундай «сайлаб қўйилганлар» ҳокимиятни қўлга олгач, ўзларича нима қилсак ҳам бўлаверади, деб ҳисоблайдилар. Қонунни бузадилар, сайловчиларни алдайдилар, порахўрлик, молиявий қаллоблик, ахлоқий бузуқлик йўлига кирадилар.

Масалан, 1941—1971 йиллар мобайнида мамлакатда 15 та жиддий сиёсий можаро қайд этилган. Яъни ҳар икки йилга бир можаро тўғри келади. Кейинги ўн йилликда эса ҳар йили учтадан йирик можаро рўй берди. Бироқ Рейган маъмурияти барча рекордлардан ўзиб кетди. У мамлакатни бошқарган дастлабки 17 ой ичида тўққизта жиддий можаро содир бўлди. Президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Р. Аллен пора билан қўлга тушиб, истеъфога чиқди. Оқ уй ходимлари аппарати раҳбарининг ўринбосари М. Дивер хизмат вазифасидан ғаразли мақсадларда фойдалангани учун ишдан ҳайдалди. Меҳнат министри Р. Донован ғайри-қонуний операцияларни амалга оширганликда ҳамда мафия билан алоқадорликда айбланди. Бундай мисоллар кўп.

Лекин ҳали булар ҳам чўт эмас, атиги «майда-чуйда» воқеалар, холос. Қўшма Штатлар тарихида шундай ҳоллар ҳам бўлганки, унда сиёсий иғвогарликлар америка халқига анча қимматга тушган, гоҳида ҳатто президентлик лавозимининг бўшатиб қўйилишига олиб келган. «Эронгейт» жанжали туртки бўлиб, «Нью-Йорк таймс» газетаси шуни эслатадики, кейинги 20 йил ичида жуда кўп марта матбуотни президентнинг нуфузига путур етказганликда айблаганлар. Аммо, деб уқтиради газета, ҳар сафар ҳам ҳақиқат худди ҳозирги каби аниқ-равшан эди. Яъни ҳар бир президент аслида ўзини ўзи бадном қилганди.

Ҳар сафар ҳам юз тубан кетиш бир хилда содир бўлганди. Ўзининг ҳақлигига ва қўлидаги ҳокимиятга ишонган президент ўз мақсадига эришиш учун қонунни оёқости қилар эди.

Линдон Жонсон Вьетнамга 500 минг солдат жўнатди. Бунга Тонкин кўрфазидаги тўқнашувни (аслида у бўлмаган) рўкач қилиб кўрсатди. Ричард Никсон Камбоджани яширин тарзда бомбардимон қилишга буйруқ берди. Бунинг изларини ёпиш учун эса алдамчилик ва қонунга хилоф иш тутиш йўлидан борди.

Сандиночилар ҳукуматини ағдариш васвасасига мубтало бўлган Рональд Рейган халқаро ҳуқуқни ҳамда конгресс томонидан белгиланган чеклашларни майнавозчиликка айлантирди.

Газетанинг фикрларига қўшилмай бўлмайди.

«Эронгейт» натижасида Рейган амалда сайловчиларнинг ўзига бўлган ишончига путур етказди. Мамлакатда унинг обрў-эътибори ниҳоятда пасайиб кетди. Америка матбуоти ана шуни таъкидламоқда. «Можаронинг якуни қандай бўлишидан қатъи назар,— деб ёзади «Крисчен сайенс монитор» газетаси,— Рейган маъмурияти ўзига бўлган ишончга путур етишидек жиддий муаммога дуч келади. Бу эса келгусида Американинг ташқи сиёсатини ўтказишда қийинчиликлар туғдиради».

Президент Рейган Эронни давлат терроризми сиёсатини ўтказишда айблади. Бу мамлакатга нисбатан байкот эълон қилди. Ўз иттифоқчиларини ҳам Эрон режими билан алоқани узишга чақирди. Ҳақиқатда эса республикачилар президентининг сиёсати иккиюзламачиликдан иборат бўлиб чиқди. Байкот сиёсатини ўтказаётган ва Теҳрон режимини ҳар томонлама қоралаётган бир пайтда у Эронга яширин равишда қурол-яроғ сотишга рухсат берди.

Вашингтоннинг Никарагуага нисбатан тутган сиёсати ҳам американликларни тобора кўпроқ ғазаблантирмоқда. Оқ уй конгресснинг хоҳиш-иродасига хилоф равишда Лотин Америкасидаги бу давлатга қарши ҳарбий иғвогарликлар гирдобига ўралиб бормоқда. Американликлар янги Вьетнам пайдо бўлишидан, яна бир шармандали урушга тортилиб, яна мағлубиятга учраб, иснодга қолишдан чўчийдилар.

«Эронгейт» Оқ уйнинг сиёсатига нисбатан чет элларда, ҳатто ўз иттифоқчиларида бўлган ишончга ҳам катта путур етказди. Англияда чиқадиган «Экономист» журналининг таъкидлашича, Англияда ва ГФРда ўтказилган жамоатчилик фикрини сўраш натижалари ана шундан далолат беради. АҚШнинг Эронга хуфёна тарзда қурол-яроғ етказиб берганлиги ва ундан тушган маблағларни никарагуалик «контрас»ларга юбориб турганлиги фош этилиши Вашингтоннинг обрў-эътиборига, унинг ташқи сиёсатига бўлган ишончга ўнглаб бўлмас даражада путур етказди. ГФР аҳолисининг 84 проценти ва англияликларнинг 73 проценти ана шундай деб ҳисоблайдилар.

«Эронгейт» алдамчилик ва иккиюзламачилик сиёсати билан узоққа бориб бўлмаслигини яна бир бор яққол кўрсатди.

В. СЕМАШИН.
(АПН).

«Даллас морнинг ньюс»дан олинган карикатура.

Қонунга хилоф равишда Эронга етказиб берилган қурол-яроғлар ва хуфёна тарзда никарагуалик «контрас»лар ҳисобига ўтказилган маблағларнинг ўргимчак тўрига ўралиб ётган бу кимса ким? Швейцария банкларидаги махфий счетлар ва Исроил агентурасининг шубҳали ёрдами кимнинг қўл-оёқларини бу қадар маҳкам боғлаб ташлаган? (АПН).

30 МИЛЛИОН НИМАГА САРФЛАНАДИ?

Институт ва хўжалик шартномаси

Олдимда Тошкент олий ўқув юрти фанининг хўжалик шартномалари бажарилишининг текширилишига доир актларнинг юзларча саҳифадан иборат томи турибди. Бу актларнинг ҳар бири олий ўқув юрти фанининг ишлаб чиқаришга қўшган ҳиссаси тўғрисида эмас, балки қўпол сохталаштириш, андишасиз қалбакиликлар ва бориб турган товламачиликдан ҳикоя қилади.

Улардан бири — Тошкент автомобиль-йўллар институти билан Сув хўжалиги қурилиши давлат комитетининг областлараро автотрести ўртасида энг муҳим сув хўжалиги объектлари қурилишида автомобиль транспорти ишини оптималлаштириш бўйича илмий-тадқиқотлар ўтказиш юзасидан тузилган хўжалик шартномасини олиб кўрамиз. Унда қоидага мувофиқ экспертларнинг хулосаси, бухгалтерия справкалари, иш ҳақи тўлаш ведомости ва командировка қоғозлари, кўпгина бошқа ҳужжатлар бор. Ҳаммаси бор ва ҳаммаси жойида. Фақат ижодий изланишнинг натижалари йўқ, холос.

Ҳужжатлар асосида ревизия қилинганида на республика Сув хўжалиги қурилиши давлат комитети, на Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги бу темани кўзда тутмаганликлари маълум бўлди. Тема трест кенгашида ҳам, институтда ҳам муҳокама қилинмаган, давлат рўйхатидан ҳам ўтказилмаган. Тадқиқот қайси «энг муҳим объектларда» ўтказилишини ҳеч ким билмасди ҳам.

Бу ёғи ундан ҳам ғалати. Маълум бўлишича, трестда умуман илмий-тадқиқот ишлари плани ҳам, бунинг учун ҳеч қанақанги маблағ ҳам йўқ экан. Лекин шунга қарамай, трест бошқарувчиси А. Тошхўжаев, унинг ўринбосари А. Фаттоҳов ва бош бухгалтер В. Болдирев хўжалик шартномаси бўйича ҳақ тўлашни ёзма формада гарантиялашган.

Бошлаб юборилган илмий жасорат трестга қандай наф келтирди? Уни жорий қилишдан олинадиган умумий йиллик иқтисодий самара бор-йўғи 15 минг сўм... Аммо, ҳатто ана шундай тадқиқот иши ҳам на трестда, на унинг автомобиль хўжаликларида ҳеч қандай из қолдирмаган. Тема раҳбари Ш. Усмоновнинг эътироф этишича, унинг ўзи ҳам, сафдошлари деб аталмиш кишилар ҳам «автомобиль транспорти корхоналарида бошқаришнинг автомат системаси (АСУ)ни барпо этиш масалалари билан аслида шуғулланмаганлар... Сабаби автомобиль трести ва унинг автомобиль хўжаликлари АСУни жорий этишга тайёр эмаслар».

Шуғулланишга шуғулланмадилар-у, аммо ҳақларини вақтида олиб туришди. Тема раҳбари Ш. Усмоновга 5.363 сўм, катта илмий ходим Г. Комиловга — 3.730 сўм, инженер Ш. Бўтаевга — 3.284 сўм тўланди. Умуман фаннинг бу «хизмати» автомобиль трестига, аниқроғи унинг автобазаларига 45 минг сўмга тушди. Масалан, Хоразмдаги автобаза институтга 19 минг сўм, Қашқадарёдагиси 15 минг сўм, Бухородагиси 2750 сўм тўлашди ва ҳоказо. Автобазалар бу суммаларни юк ташиш таннархига қўшиб... қўя қолишди, ваҳолонки юк ташишнинг таннархи беш процентга камайтирилиши керак эди.

Бошқа бир шартнома — Халқ хўжалик институти билан Янгиер бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинати ўртасида тузилган. Смета қиммати 100 минг сўм туради. Бу ўринда ҳам шартнома нега тузилганлигини тушуниб бўлмайди. Шартнома темаси илмий-тадқиқот ишлари планида кўзда тутилмаган, унинг мақсадга мувофиқлигини ҳеч ким асослаб бермаган, бажариладиган ишларни пул билан таъминлаш учун корхонада маблағ бўлмаган. Бироқ комбинатнинг бош бухгалтери Э. Кудзоев кўзни чирт юмиб ҳужжатга имзо чекиб юбораверган. Институт томонидан эса шартномани илмий ишлар бўйича проректор Э. Акромов, кафедра мудири О. Загороднюк, бошқа расмий кишилар имзолашган.

Комбинат бош бухгалтери Э. Кудзоев шундай изоҳ беради: «Институт ва «Главсредазирсовхозстрой» нинг (комбинат ана шу Бош бошқарма составига киради) вакиллари бизга тайёр шартнома билан келишди, унга фақат имзо чекиш ва муҳр қўйиш керак эди, холос. Шартноманинг суммаси мени саросималантирди: унча-мунча эмас — корхона 100 минг сўм тўлаши керак эди. Аммо вакиллар Тошкент халқ хўжалиги институти шартномаларни 100 минг сўмдан камига тузмайди, деб тушунтиришди. Ана шудан кейин мен шартномага имзо чекиб қўя қолдим».

Бу ишнинг тарихи анча узун ва чалкашлиги маълум бўлди. Олдинига мазкур ишга ҳақни комбинат, кейин «Янгиерводстрой» трестининг машина-ҳисоблаш станцияси тўлаган. Тадқиқотга республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ҳамда Госпланнинг ҳисоблаш марказларидан баландпарвоз тақризлар олинди. Аммо қўлимиздаги ревизия актининг хулоса қисмига қарайлик. Унинг маъноси шундан иборатки, институт илмий ходимларнинг диссертацияларидан ва студентларнинг диплом ишларидан пала-партиш йиртиб олинган айрим жойларини янги илмий-тадқиқот ечимларининг натижалари сифатида комбинатга ўтказишга уринган. Мўмайгина пул олиш учунгина шундай қилинган.

Худди шу институтнинг «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси билан тузган яна икки шартномасининг бири 100 минг сўм, бошқаси — 120 минг сўм ҳажмда эди. Бу икки илмий тадқиқотнинг темаси умумлаштирилган кўринишда «ўта чуқур қудуқлар учун юк олиб тушадиган геофизик кабеллар зирҳи параметрларини оптималлаштириш» деган маънони билдиради. Текшириш вақтида маълум бўлдики, корхона билан шартнома тузган кафедранинг мудири О. Загороднюк ҳам, ўқитувчилар ҳам нафақат зирҳланган, балки умуман ҳеч қанақанги кабелни тушларида ҳам кўрмаганлар.

Ақл бовар қилмайди-ку, лекин факт. Шу институтнинг «Узбекнефтегазгеология» Қарши ишлаб чиқариш бирлашмаси билан тузган шартномаси тарихи ҳам худди юқоридагига ўхшайди. Мазкур тил бириктиришнинг бевосита ташкилотчиси Г. Липовецкий: «Биз кўзлаган ягона мақсад — институт учун муайян суммани қўлга киритиш эди», деб тан олишга мажбур бўлди.

Ўша суммани олишди ҳам. Унча-мунча эмас — 143,5 минг сўм.

Республика Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги қаёққа қараган? Наҳотки булардан воқиф эмас ва ҳеч нарсани билмаган бўлса? Тўғрироғи билишни истамаган. Коллегиянинг ушбу масала бўйича яқинда қабул қилган қарорида юмшоққина гаплар айтилган: институтда хўжалик шартномалари асосида қилинадиган ишлар тематикаси ҳамма вақт ҳам илмий-тадқиқотлар планлари билан боғланмайди, бажарилган 14 та шартноманинг атиги 5 таси комплекс характердадир. Министрлик коллегияси фош қилинган фактларга принципиал баҳо бермади ва хўжалик шартномалари бўйича бажариладиган илмий-тадқиқот ишларини ташкил этишни яхшилаш йўлларини белгиламади.

Олий ўқув юрти фанининг роли ортиб бормоқда. Ўзбекистон олий ўқув юртлари ҳар йили корхоналар билан тузилган шартномалар бўйича 20 миллион сўмликдан зиёд илмий-тадқиқотларни бажарганлар. Бу йил ана шундай мақсадларга 30 миллион сўм ажратилган. Энг муҳими шундаки, бу маблағлар фаннинг орқасидан бойийдиган корчалонларга хизмат қилмасдан, ишлаб чиқаришни такомиллаштириш ва ёш мутахассислар тайёрлашни яхшилашда сезиларли самара бериши керак.

Н. ГЛАДКОВ,
(«Правда» мухбири).
Тошкент шаҳри.

(«Правда», 2 февраль).

• Мухбиримиз бонг уради

ИШДА БУРИЛИШ БЎЛАДИМИ?

Кейинги йилларда Автоном республикада пахтачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришда бирмунча ибратли ишлар амалга оширилди. Айниқса, қишлоқ хўжалигини комплекс механизациялаштириш соҳасида олиб борилаётган ишлар дастлабки самараларини бера бошлади. Ўтган йили Қўнғирот, Кегайли, Шуманай, Ленинобод, Чимбой, Хўжайли районлари меҳнаткашлари пахта тайёрлаш план ва социалистик мажбуриятларини ошириб бажардилар. Бироқ Автоном республиканинг жанубида жойлашган йирик пахтакор районлар — Элликқалъа, Амударё, Тўрткўл, Беруний районлари пахтакорлари, социалистик мажбурият у ёқда турсин, ҳатто йиллик планларини ҳам бажара олмадилар.

Беш йилликнинг иккинчи йилида Қорақалпоғистон Автоном республикаси пахтакорлари, шоликорлари, механизаторлари 387 минг тонна пахта, 297 минг тонна шоли етиштириш юзасидан социалистик мажбуриятлар қабул қилишган. Шу аҳдни бажаришни таъминлаш учун бир қатор районларда, колхоз ва совхозларда кўкламги экин-тикин ишларига тайёргарлик қизғин авж олдирилмоқда. Айниқса, техника ремонтининг сифатли ўтказилиши учун барча имкониятлар яратилган.

Бироқ техника ремонти ҳамма жойда яхши боряпти деб бўлмайди. Кегайли районидаги М. Жуманазаров номли совхознинг марказий устахонасига кирганимизда ремонтчилар тўда-тўда бўлиб бекор туришганини кўрдик. Ремонт ишларини кўнгилдагидек бажариш учун шароит йўқ. Устахона ҳовлиси лой, ботқоқ бўлиб ётибди. Айрим ремонтчилар лойга, сувга беланиб қора совуқда, очиқ ҳавода ишлашяпти. Ҳозиргача ҳайдов, чопиқ тракторлари, плуг, сеялка ва бошқа қишлоқ хўжалик техникаларининг ярми ҳам ремонтдан чиқарилгани йўқ.

— Шундай аҳволда ремонтчилар қандай ишлаши мумкин? — деди совхоз бош инженери Обод Мингбоев. — Одамларнинг иш вақти бекорга ўтяпти. Аҳволимиз шундай бўлгач, ҳар куни ремонтга 22—25 киши қатнашмаяпти. Совхозимиз директори 2—3 марта ўзгарди. Янги директор ишни устахонадан бошлаймиз деди-ю, аҳвол эскичасига қолиб кетаверди.

Райондаги «Кегайли» совхози устахонасида ҳам қатор териб қўйилган 15 та Т-4 «Олтой» тракторига кўзимиз тушди.

— Бу тракторлар ремонтдан чиқарилганми? — сўрадик совхоз бош инженери Зоит Тоқжоновдан.

— Энди бошлаймиз.

— Кеч эмасми?

— Тракторчилар йўқ, отпускага кетишган. Қачон ремонт қилинишини билмаймиз. Ремонтчилар бригадаси ҳам тузилганича йўқ.

Ҳа, совхозда техника ремонти ўлда-жўлда. Шу кунгача 52 та Т—4 «Олтой» тракторидан 28 таси, 74 та чопиқ тракторидан 45 таси, 44 та плугдан 30 таси, 19 та сеялкадан 14 таси ремонт қилинган, холос.

Тайёр механизмларнинг қанчаси сифат комиссияси томонидан қабул қилиб олингани билан қизиққанимизда бу ишга ҳали киришилмаганлиги аниқланди. Қишлоқ хўжалиги техникасининг бошқа турлари бўйича ҳам ремонт ишлари бошланмаган. Ремонт ишларида мўлжалдаги 24 кишидан атиги 10 киши қатнашмоқда.

— Тракторимни созлаш учун ноябрь ойининг бошларида устахонага келтирдим, — дейди Энгельс номли совхоз тракторчиси Б. Жиемуратов. — Устахонага бораман, уйга келаман, ишим юришмаяпти. Уч ойдан бери подшипник тополмай сарсонман. Вақтим бекорга ўтиб кетяпти. Бош инженер, устахона мудири «эрта-индин» деган ваъдадан нарига ўтишмаяпти.

Хўжаликдаги 4 та Т—4 «Олтой» тракторининг тракторчиси йўқ. Унинг эгалари қаерда эканлигини устахона мудири Г. Елмуратов билмайди.

Чимбой районидаги Қосим Авезов номли совхоз-техникум пахтакорлари, механизаторлари ўтган йили пахта тайёрлаш планларини бажармадилар. Давлатдан қарздор бўлиб қолишди. Бироқ хўжаликда ўтган йилги хато ва камчиликлардан тегишли хулоса чиқариб олинмаяпти. Биз совхоз-техникум устахонасига келганимизда хўжалик директорини, партия комитети секретарини, ҳатто бош инженерни учратмадик. Устахонадагилар совхоз раҳбарларининг бу ерда яқин орада бўлган-бўлмаганлигини айтиб беришолмади.

— Совхозимиз директори яқинда ишдан бўшатилди, бош инженеримиз Абдукарим Абдуреимов ҳам меҳнат отпускасидан чақириб олинди, — дейди бош агроном Бозорбой Салиев. — Совхозимизда ремонт ишлари тўхтаб қолганлиги тўғри, нима қилишимизни ўзимиз ҳам билмай қолдик. Аслида техника ремонти шу кунгача 80 процент бажарилиши керак эди. Амалда эса 50 процентга ҳам етмади. Ҳайдов, чопиқ тракторлари, плуг, сеялка ва бошқа техника воситаларини созлаш суръати паст, сифати талабга жавоб бермайди.

Райондаги шоличиликка ихтисослаштирилган «Майёб» совхози устахонасида ҳам аҳвол шу.

— Бугун бу ерда неча киши ишлаяпти? — сўраймиз устахона мудири Ж. Тангбоевдан.

— Олтмиш уч киши.

Аммо текширишда уларнинг тенг ярми йўқ бўлиб чиқди. Ҳозиргача 73 та ҳайдов тракторидан 7 таси, 62 та чопиқ тракторидан 26 таси, 178 комбайндан 17 таси, 37 та плугдан 26 таси, 35 та сеялкадан 18 таси ремонт қилинганлиги хўжаликда муҳим иш ўз ҳолига ташлаб қўйилганлигини кўрсатиб турибди.

Чимбой райони хўжаликларида ҳамма турдаги 1486 трактордан 1002 таси, 370 та плугдан 248 таси, 270 та сеялкадан 183 таси, 392 та культиватордан 136 таси созланди, 41 та насос ремонтига эса ҳали қўл урилгани йўқ.

Ёнбошқалъа массиви яқин келажакда Тўрткўл районининг асосий пахта базаси бўлиб қолади. Кейинги йилларда массивда йирик пахтакор хўжаликлар ташкил этилди. Бироқ улар пахта тайёрлаш планларини муттасил барбод қилиб келяптилар. Колхоз-совхозларда ишчи кучи кам. Шунга қарамасдан жойларда «ҳали вақт бор», дея техника ремонтида сусткашликка йўл қўйилмоқда. «Партия XXV съезди», «Пахтаобод», Й. Қурбонов номли совхозларда ишда силжиш бўлмаяпти. Бу хўжаликларда 185-300 механизатордан атиги 16-25 кишигина ремонтда қатнашяпти. Натижада, экишда ишлатиладиган техниканинг ярми ҳам ремонтдан чиқарилгани йўқ.

Тахтакўпир, Қораўзак районлари хўжаликларида техника ремонти ҳаддан ташқари кечиктириб юборилмоқда. Плуг, сеялка, культиватор, комбайн, жаткаларни созлаш суръати айниқса, ёмон. Район агросаноат бирлашмалари кенгашларининг раислари А. Султонов, Д. Хўжамуратовлар ишда бурилиш ясашга шошилишмаётир.

Биз қайси районда, қайси хўжаликда бўлмайлик, бир қатор устахоналарда, ремонт ишлаб чиқариш корхоналарида ташкилотчилик, талабчанлик, назорат етишмаётганлигининг гувоҳи бўлдик. Хўжаликлардаги ҳамма устахоналарнинг территориялари лой, ботқоқ, ремонтчилар учун зарур шароит яратилмаган. Ишларни тезлаштириш юзасидан графиклар ишлаб чиқилмаган. Тайёр техника ҳам зарур актлар билан расмийлаштирилмаган. Ремонт ишларининг юришмаётганига яна бир сабаб — хўжаликларда энг кўп ишлатиладиган эҳтиёт қисмлар етишмаяпти.

Қорақалпоғистон АССР Давлат агросаноат комитети ва «Каракалпакирсовхозстрой» территориал бошқармаси, уларнинг раҳбарлари айби билан тракторлар, плуглар, сеялкалар, бороналар, культиваторлар, пахта териш машиналари, комбайн ва жаткалар ремонти тезлашмаяпти. Графикда белгиланган ремонтчилар ишга тўла жалб қилинмаган. Тўрткўл, Элликқалъа, Амударё, Хўжайли районлари хўжаликларида ҳар куни техника ремонтига 340-370 киши қатнашмасдан қолаётир. Автоном республика бўйича эса мўлжалдаги 7 минг 300 кишидан ҳар куни 3 минг 225 киши ишга чиқмаяпти.

Автоном республика партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва хўжалик органлари техника ремонтини сифатли ўтказишнинг барча тадбирларини зудлик билан амалга оширишлари зарур. Акс ҳолда ўтган йилги камчилик ва нуқсонлар яна такрорланиши мумкин.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПУХТА ТАРАДДУД

Ўтган йили 98 гектар ернинг ҳар гектаридан 41 центнердан пахта ҳосили кўтарган Наманган районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг Боқижон Пўлатов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси деҳқонлари юбилей йили ҳосили учун пухта тараддуд кўрмоқдалар.

Бригаданинг экин майдонлари ўтган йилнинг 15 ноябридаёқ ҳайдаб қўйилди. Ҳар гектар ерга 300 килограммдан фосфор, алмашлаб экиш учун ажратилган 40 гектар ернинг ҳар гектарига 27—30 тоннадан маҳаллий ўғит солинди.

— Бу йилги режамиз ҳар гектар ҳисобига 45 центнердан «оқ олтин» етиштиришдир, — дейди бригада бошлиғи, — бунинг учун ҳозир қишки-баҳорги ишларни намунали олиб бориб, ариқ-зовурларни тартибга келтириб қўйдик. Шунингдек, 356 тонна маҳаллий ўғит ҳам ҳозирладик. Жалол Жамолов, Абдураҳмон Ҳайитов, Ҳайдарали Раҳимов сингари дала меҳнаткашлари мусобақада пешқадам.

Т. СУЛАЙМОНОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

Чорвачилик комплексида

Жарқўрғон районидаги «Сурхон» совхози чорвачилик комплексида қиш бўлишига қарамай соғин сигирлардан мўл ва серқаймоқ сут соғиб олишга эришилмоқда. Бунга асосий сабаб—қишлов учун етарли миқдорда озуқа жамғарилганлиги ва бу озуқалар молларга фақат қайта ишланиб тўйимли қўшимчалар билан бойитилиб берилаётганлигидадир.

Суратларда: қишловнинг намунали ўтишига муносиб ҳисса қўшаётган озуқа цехи ишчиси Рўзи Хўжақулова ва сут соғувчи Ойша Орзиқуловалар тасвирланган.

• Давлат қабули: дастлабки қадам ва муаммолар

ЭСКИ УСУЛ КИМГА КЕРАК?

— Алло, «Таштекстильмаш»ми? Директор билан уласангиз.

— Бош директор командировкада.

— Партком секретари-чи?

— Москвага бирга кетишган.

— Ундай бўлса, бош инженер ўзидадир.

— Фарғонада.

— Ким бор бўлмаса?

Қабулхона ходимаси эса пинагини бузмаган ҳолда давом этади:

— Бошлиқлар йўқ. Фақат ўринбосарлар бор. Қай бири керак? Борис Викторович Қўқонда эканлигини айтувдим шекилли.

— Менга қаранг синглим. Барибир заводга боришим керак.

— Вой, қандай гаплашасиз улар билан. Ҳаммалари мажлисда-да.

— Бир оз кутиб ўтираман.

— Қизиқ экансиз-ку. У кечгача чўзилади.

Қисқаси, пайшанба куни заводга бориш ниятидан воз кечдим.

Кейин билдимки, хонадан-хонага кўчиб юрадиган мажлис ва мажлисчалар бу ерда раҳбарлик усулига айланган экан. Нимаси ёмон бунинг. Юмшоқ, қулай креслога чўкиб ўрнашиб олиб, баҳслашаверасиз. Момақалдироқдек овозингиз бўлсин-у, нотиқлик санъатини эгалланг, вассалом. Бу йиғилишларнинг кўпчилигида узоқ-яқиндан катта-кичик идоралар масъул ходимлари иштирок этишади. Шу зайлда жума, шанба ва душанба ҳам ўтди.

Аммо цехларда-чи?

ЖИМЖИТ ЦЕХЛАР, ХОР БЎЛГАН ДЕТАЛЛАР

Каттагина цехда йўл топиб юриш амри маҳол. Хилма-хил деталь ва темир-терсаклар тиқилиб кетган. Қайси бири хом ашё, қайсиниси тайёр маҳсулот, темир-терсакка кетадигани қайси, буларни ажратиб олиш қийин.

НОХУШЛИК

Гап технология интизоми, хусусан моддий ресурслар масаласида борар экан, хўжасизлик ҳақида индамасдан бўлмайди. Цехларда тартиб йўқ. Хом ашё ва тайёр маҳсулотлар аралаш-қуралаш. Иш жойлари озода эмас, тартибга солинмаган.

Айниқса, ҳовлидаги тартибсизликларни кўриб ёқа ушлайсиз. Озгина ёғингарчилик ҳаммаёқни балчиқ, лойга айлантиради. Кўзда тутилмаган жойларга ҳар хил вазиятда ташлаб кетилган катта-кичик деталлар ва буюмлар ранг-тусини ўзгартириб ётибди. Айниқса, қурилиши туя гўшти еб ётган компрессор станциясининг атрофларидан ўтиш қийин. Бу ерлар ниҳоятда ифлос.

3-цехга келтирилган жуда кўп металл буюмлар тупроққа қоришиб, бетартиб ётибди. Кўприкли кран машинисти Эргаш Имомов бир неча соатдан буён ишсизликдан зерикиб, совқотиб турарди.

Цехнинг ҳайҳотдек улкан залида заводлардагидек маром, жўшқинлик йўқ. Унда-бунда дастгоҳлар ишламоқда, холос. Цех бошлиғининг айтишига қараганда бу ерда 240 нафар ишловчи бор. Лекин бор-йўғи 15—20 нафар ишчигина юмушлар билан банд. Сабабини сўраганимизда мастерлардан бири Азиз Мубораков шундай деди:

— Деярли беш кундан бери сода йўқ. Содасиз ишлаб бўлмайди.

— Асбоб-ускуна ва станоклар ниҳоятда эски, — дейди цех бошлиғи А. А. Панцирев. — Уларни янгиламасак, ҳозирги талаблар даражасида маҳсулот чиқариб бўлмайди. Айрим дастгоҳларни аллақачон ҳисобдан чиқариш керак бўлса-да, янги дастгоҳ йўқлиги сабабли ундан фойдаланишга мажбур бўлиб турибмиз. Ишчи кадрлар масаласида ҳам ижобий гап айтиб бўлмайди. Тажрибали, малакали ишчилар, мутахассислар кам.

Бундай нуқсон ва муаммолар қолган бошқа барча цехлар учун ҳам хос. Завод ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи В. П. Ковалев бу ҳақда шундай деди:

— Ишлаб чиқариш воситалари юқори сифатли ва яхши маҳсулотлар тайёрлашга имкон бермайди. Конструкторлик ҳужжатларида кўрсатилган даражада маҳсулот чиқариб бўлмаяпти. Ишчи ва мутахассисларимиз кундалик ишларида муҳтожлик сезаётган нарсалар ҳам оз эмас. Ўлчов асбоблари жуда кам. Технология интизомининг пастлиги брак маҳсулотлар барҳам топмаслигига сабаб бўлмоқда. Тўғрисини айтганда, илгари брак ва нуқсонли маҳсулот ишлаб чиқарганлиги учун айбдорлар жазоланмаган. Юқори сифат талаб қилинмаган.

Хом ашё етказиб бериш графигига амал қилмаётган корхона ва ташкилотлар ҳамон бор. «Узбекхлопкомаш» заводи брак ғилдираклар юборишга ҳануз барҳам бергани йўқ.

АЯНЧЛИ МАНЗАРА

Тайёр маҳсулотлар уюлиб кетган. Лекин улар давлат қабули органи томонидан қаттиқ назорат остига олинган. Шу сабабли «пўлат тўсиқдан» омон-эсон ўтиб кета олмайдилар. Цех раҳбарлари ва мутахассислари давлат назорати хизмати ходимларига нималарнидир куйиб-пишиб уқтиришар, нима қилиб бўлса ҳам маҳсулотларга ижобий баҳо олиш пайидан бўлишар эди.

Маҳсулотнинг давлат қабули раҳбари А. Пивкин билан давлат қабулининг цехдаги вакили Л. Лексина ўз фикрларида қатъий турибдилар.

Тўқув дастгоҳлари деталлари нуқсонли тайёрланган. Бурчаклар нотўғри очилган. У махсус асбоблар билан текширилмоқда.

— Корхонада брак ва нуқсонли маҳсулотлар ишлаб чиқариш узоқ йиллар давомида одатдаги ҳолга айланиб қолган, — дейди Анатолий Николаевич. — Тўғрисини айтганда раҳбарлар ҳам, ишчилар ҳам сон кетидан қувишган, планларни ошириб бажариш пайидан бўлишган. Лекин сифат масаласида масъулият мутлақо унутилган.

Давлат қабули бу ерда 1 октябрдан жорий этилган. Дастлабки ойда маҳсулотнинг 30 проценти, декабрнинг охирида эса 100 проценти давлат қабули назорати орқали топширилиши керак эди. Лекин ана шу кўзда тутилган яхши мақсадлар корхона раҳбарлари ва мутахассисларнинг айби билан рўёбга чиқмади.

Деярли барча цехларнинг ишлаб чиқариш фаолиятида талай нуқсонлар бор. Масалан, 1-механика цехи 2,8 январь кунлари давлат қабулига ҳеч нарса тақдим этмади. Бу ҳол кейин ҳам қайтарилди. Айниқса, бўёқчилик-ўров цехидаги ишлар анча ташвишли. Ишлаб чиқарилаётган яшиклар шу даражада сифатсизки, уни истеъмолчилар қийинчилик билан ишлатмоқдалар. Шу каби 2-механика цехи ҳам январнинг биринчи ўн кунлигида давлат қабули назорати учун ҳеч нарса тақдим этмади.

Афсуски, давлат назоратчилари бирлашманинг деярли 10 цехидан биронтасида ҳам маҳсулот сифатидан мамнун бўлмаяпти.

Корхона раҳбарлари ва мутахассислари, ишни икки сменада, қисман уч сменада ташкил қилганмиз, деб мақтанмоқчи бўлдилар. Амалда эса бир сменада ҳам ёлчитилаётгани йўқ.

Тошкент тўқимачилик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмаси ўзининг тарихий анъаналарига бой корхонадир. Лекин кейинги йилларда у шон-шуҳрати ва нуфузини деярли йўқотиб қўйди. Чунки, корхонада лоқайдлик, масъулиятсизлик, хўжасизлик каби иллатлар кенг қанот ёйди. Охир-оқибат ана шундай аянчли манзара вужудга келди.

Тошкент шаҳар ва Фрунзе район партия комитетлари завод қаддини ростлаб олиши, маҳсулотларни сифат жиҳатидан давлат стандарти талаблари даражасига етказиш йўлида таъсирчан амалий ёрдам беришлари лозим.

С. ЖЎРАЕВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИ:

— «ИНСОН ОМИЛИ — ЖАДАЛЛАШТИРИШ МАНБАИ» (газетанинг 1986 йил 244-сони) сарлавҳали мақола тўғри деб тан олинди. Фарғона тўқимачилик комбинати мутахассислари билан биргаликда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот (Хива гилам комбинатига ҳам етказиб берилаётган маҳсулот) сифатини яхшилашга бағишлаб кенгаш ўтказилди.

Комбинатга амалий ёрдам кўрсатиш мақсадида конструкторлик бюроси мутахассисларидан бир группаси юборилди. Гилам комбинатининг моддий-техника таъминотини яхшилаш юзасидан тадбирлар кўрилди.

Комбинат посёлкасида уй-жой қуриш лойиҳасига тузатишлар киритилди. Бу лойиҳа ишлаб чиқилгандан кейингина министрлик уни 1988 йил уй-жой қурилиш планига киритади.

БУХОРО ЭЛЕКТР ТАРМОҚЛАРИ КОРХОНАСИ:

— Газетанинг 1986 йил 269-сонида босилган «МАСЪУЛИЯТ ҲИССИ ЕТИШМАЯПТИ» сарлавҳали мақоласида кўрсатилган область энергетика хўжалигини 1986 — 1987 йил кузги-қишки мавсумга тайёрлашда йўл қўйилган қатор камчиликлар тасдиқланди.

Ушбу масала корхонанинг умумий йиғилишида муҳокама қилиниб, камчиликларни бартараф этиш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар белгиланди.

Район ва шаҳар электр тармоқлари идоралари бошлиқларига меҳнаткашлардан тушаётган ариза ва шикоятлар устидан қаттиқ назорат ўрнатиб, уларга қисқа муддатларда ёрдам бериш кераклиги алоҳида уқтириб ўтилди.

Область энергетика хўжалигини кузги-қишки мавсумга ҳозирлашда масъулиятсизликка йўл қўйганликлари учун корхона бош инженери В. П. Агапов ва Бухоро шаҳар электр тармоқлари идораси бошлиғи К. Очиловларга ҳайфсан берилди.

Шунингдек, районлар электр тармоқлари ишини назорат қилиб турувчи бўлим бошлиғи М. Аҳмедованинг лавозими бир ой муддат билан пасайтирилди.

Бундан ташқари Свердлов ва Бухоро районлари электр тармоқлари идоралари бошлиқлари И. Камолов, М. Жўраевларга ҳамда подстанциялар ишини назорат қилиб турувчи бўлим бошлиғи А. Стрелковга, техника бўлими бошлиғи Р. Раймовга, техника хавфсизлиги бўлими бошлиғи Н. Кашановага ҳайфсан эълон қилинди.

• Ягона қардошлик оиласида

Меҳр-оқибатлилар кўчаси

Трамвайдан кекса бир киши тушди. У сменадан чиққан қизлар тўдасига яқинлаб:

— Комбинатга қайси йўлдан борилади, қизим? — деб сўради.

— Ивановолик тўқувчилар кўчасидан, амаки! — деди тўдадаги қизлардан бири ва иккинчиси қўшимча қилди: — Ана у кенг кўчачи, ўша кўча билан бориладиǃ

Кекса киши ўз йўлига кетди. Аммо бекатда унинг миннатдорлик туйғуси анчагина тарқамай тургандек бўлди.

Ҳар сафар Ивановолик тўқувчилар кўчасидан ўтганимда ўша савол-жавоб ёдимга тушади. Кўчанинг номи аввал бошқа эди. Корхонада дастлабки маҳсулот ишлаб чиқарилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан кўчага «Ивановолик тўқувчилар» номи берилди. Ўша сана баҳонаси билан барча қондош-қариндошлар, ёру биродарлар ёдга олинганда, корхонанинг эллик йиллик тарихи саҳифалари варақланганда ҳар гал ивановоликларнинг номи чиқади. Комбинат қурилишига биринчи бўлиб келган усталар — ивановолик бинокорлар, биринчи ўзбек тўқимачиларига устозлик қилган — Иваново тўқувчилари, биринчи ютуқ билан дастлаб қутлаганлар ҳам ўшалар.

Шулар ҳисобга олиниб кўчага Ивановолик тўқувчилар номи қўйилганди. Ўша-ўша бу ном узукка кўз қўйгандек кўчага ярашиб туради. Эллик йилдирки, Тошкент тўқимачиларини ишга шу кўча кутиб олади, ишдан шу кўча кузатиб қўяди.

Мана, ҳозир ҳам кўчадан дарёдек тўлиб одамлар ишга келяпти. Улар орасида чакка сочлари оқаринқираган, миқти гавдали, ўрта бўйли бир киши ҳам бор. У шошилмай одимлайди. Ўтган-кетганлар билан тез-тез салом-алик қилади. Кўпчилик танийдиган одам у: комбинат донгдори — созловчи Сирожиддин Пўлатов. Уни кўп станокчилик ҳаракатининг сардорларидан деб биладилар. Съездлар йилида меҳнати Ленин ордени билан тақдирланди.

Ўн йилдирки, Сирожиддин Пўлатов нормадан икки баробар юқори зичликда ишлаб, бир беш йилликда муттасил икки беш йиллик топшириқларини уддалаяпти. Комбинатда кўп станокчилик ҳаракатини бошлаган Лидия Павловна Казанцева эди. Етмишинчи йилларда корхонада ишчи кучига ҳаддан зиёд эҳтиёж сезилди. Бир тўқувчи ишга чиқмаса, бутун бир участкада дастгоҳлар тўхтайди.

Ана шундай шароитда тўқувчилар Л. Казанцева ва Е. Губина ҳаракати дунёга келди. Лидия Павловнанинг ота-онаси Тошкентга келган биринчи ивановолик тўқимачилардан эди. Корхона учун оғир кунларда тўқувчи Л. Казанцевага ивановолик машҳур тўқувчилар, биринчи беш йилликлар қаҳрамони Мария ва Евдокия Виноградовалар ташаббуси мадад бўлди. Жасоратга чорлади. Уни биринчи бўлиб ёш тўқувчи, шогирди Дилбар Қулматова қўллаб-қувватлагандан кейин, бу ташаббус оммавий ҳаракатга айланди. Оғир йилларда комбинатга катта фойда берди. Бу анъанани созловчи С. Пўлатов давом эттирди. Созловчилардан биринчи бўлиб у иш зонасини икки марта кенгайтиришга муваффақ бўлди.

— Биринчи бошланганда ҳар қанақа иш бениҳоя оғир кечади, — деб эслайди С. Пўлатов. — Ҳар ҳолда ёлғиз бошлайсан-да! Аммо узоқ ёлғиз юрмадим. Цехдаги дўстим Михаил Попрацкий ёнимга кирди. У ҳам иш участкасидаги тиғизликни икки марта оширди. Михаил Максимович цехда эътиборли ишчи, уни кўриб дадиллашганлар яна кўпайди. Ҳозир бир бригадага уюшиб ишлаймиз.

— Бир цехда йигирма беш йил ишлаган одамнинг катта бахти бор, — деб жилмаяди М. Попрацкий. — Ёнингда ишлаган одам туғишганингдан ҳам яқин бўлиб қолар экан. Сирожиддин ўша ишни бошлаганда чин кўнгилдан қувондим.

Бугун биринчи фабрика тўқувчиси Дилбар Қулматованинг қувончи чексиз. У СТБ дастгоҳлари участкасида ишлайди. Участкада яна бир неча янги ускуна ўрнатилди. Яна бир тўқувчи янги ускуналарда ишлашга ўтади. Янги техника ва технология сари яна бир қадам қўйилди. СТБ дастгоҳларининг ҳар бир тўқувчи учун азиз бир жиҳати бор. Машҳур тўқувчи, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Голубева шунақа ускуналарда ишлаган. «Унинг тақдирини ҳавас қилмаган тўқувчи — тўқимачи эмас», дейди Дилбар. Комбинатнинг ёш тўқимачилари эса Дилбарнинг тақдирини ҳавас қиладилар.

Тошкент тўқимачилик комбинатида 50 га яқин миллат вакиллари қўлни-қўлга бериб ишлаяпти.
Суратда: контролёр Л. Шутова, мастер ёрдамчиси Х. Содиқов, контролёрлар И. Кузьмина, А. Пўлатова, йиғирувчилар А. Лим, С. Норматова, инженер В. Кошевникова, мастер ёрдамчиси И. Гасанов сменадан сўнг.

В. Молгачев фотоси.

У — ёшгина қиз ўн йилда ҳалол меҳнати билан қадр топиб ишчиликдан СССР Олий Совети депутатлигига сайланиш ишончини қозонди. Бу кўчада бунақа тақдирлар кўплаб учрайди. Иккинчи фабрикадаги В. Кандалов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасининг аъзоси — СССР Олий Совети депутати Каромат Ҳакимовна Ёқуббоева рус тўқимачиларидан кўп тажриба ўрганган. Каромат ВЛКСМ XIX съездида иштирок этиб келгач, съезд ҳақидаги энг ёрқин таассуротини сўрашганда, у «Мария Виноградова билан учрашганим», деб жавоб қилди ифтихор билан.

Ивановолик тўқувчилар кўчасида ҳамиша ҳаёт қайнайди. Бу кўчанинг довруғи баланд. У меҳр-оқибатлилар ва дўстликни ҳамиша қадрлайдиганлар кўчаси!

Н. ТУРСУНОВ.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

Ўзбекистон ССР «Медицина» нашриёти қуйидаги китобларни босмадан чиқарди:

Ю. Ш. Шодиметов. Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш саломатликни мустаҳкамлашнинг муҳим омили. 39 бет. Баҳоси 5 тийин (рус тилида).

Рисолада ҳозирги замон фан-техника революцияси шароитида атроф-муҳитни муҳофаза қилиш муаммолари ёритилади.

Авторлар коллективи. Оқар сувлар тоза ва зилол бўлсин. 23 бет. Баҳоси 3 тийин (ўзбек тилида).

Китобчада атроф-муҳитни, жумладан, сув ва сув ҳавзаларини муҳофаза қилиш, республикамиздаги мавжуд кичик дарёлар, уларни ифлослантирувчи омиллар ҳамда манбаларни бартараф этиш юзасидан кўриладиган чора-тадбирлар баён этилган.

Р. У. Убайдуллаев, И. И. Ильинский. Атмосфера ҳавоси ва инсон саломатлиги. 160 бет. Баҳоси 65 тийин (рус тилида).

Китобда кейинги 20 йил ичида Ўзбекистонда атмосфера ҳавоси гигиенаси бўйича амалга оширилган тадқиқотлар умумлаштирилган. Республикада атмосфера ҳавоси гигиенаси ривожланиши ҳамда ҳаво ҳавзаси ифлосланишининг асосий манбалари ҳақида маълумотлар келтирилган.

Ф. К. Ханнова. Ўзбекистон ССРнинг баъзи областларидаги нерв системаси ирсий касалликлари. 124 бет. Баҳоси 55 тийин (рус тилида).

Китобда Самарқанд ва республикамизнинг унга туташган бошқа областларида кўп йиллар мобайнида олиб борилган нерв системасининг ирсий касалликлари бўйича тадқиқот ишларига якун ясалган.

Авторлар коллективи. Болаларда сурункали ичак касалликлари. 376 бет. Баҳоси 1 сўм 90 тийин (рус тилда).

Болалардаги сурункали ичак касалликларига бағишланган бу қўлланмада асосий (энг кўп учрайдиган) нозоологик кўринишлар, чуқончи дуоденитлар ва яллиғланиш касалликлари, сурункали дизентерия ҳақида сўз юритилади.

• Ислоҳот одимлари

КЎНГИЛЧАНЛИК КЕТМАЙДИ

Қамаши район партия комитетининг секретари М. Раҳимқулова билан суҳбатимиз асосан мактабларда рус тили ўқитилиши ҳақида борди.

— Ҳозир ўқувчиларимизнинг бу фанни ўзлаштириши ёмон эмас, — деди у. — Боиси, рус тилини ўқитишдаги мавжуд камчиликларни бартараф қиляпмиз.

Секретарнинг гапини район халқ маорифи бўлими мудири Суюн Эрназаров ҳам бош ирғаб тасдиқлаб қўйди. Ҳақиқий аҳвол эса бошқача. Кўпгина мактабларда рус тили фани ҳамон саёз ўргатиляпти.

Районда 63 та мактаб мавжуд. Аксариятида рус тили ўқитиш давр ва ислоҳот талаблари даражасида эмас. Мактабларда шу мутахассисликка эга бўлган қобилиятли ўқитувчилар етишмайди. Машғулотлар кўргазмали қуроллар ёрдамида, ўқувчиларга тушунарли қилиб, юксак савияда ўтказилмайди.

Қамаши шаҳридаги Ғафур Ғулом номли 63-ўрта мактабда меҳнаткашларнинг 1 минг 354 нафар фарзанди таълим олмоқда. Билим масканига киришингиз билан «Чоршанба — рус тили куни» деган ёзувга кўзингиз тушади. Афсуски, бу кун бошқа кунлардан сира фарқ қилмайди. Коридорда ҳам, синфхоналарда ҳам на ўқитувчи, на ўқувчи рус тилида сўзлашаётганини кўрасиз.

— Бу расмиятчиликнинг кимга кераги бор? — район халқ маорифи бўлими мудири С. Эрназаров ҳамда мактаб директори Б. Дўстқобиловага юзландик. Улар ўзларини оқлайдиган важ кўрсатишга уринишди.

— Қанча уқтирмайлик, барибир болаларнинг ёдидан кўтарилади...

Ахир ўқитувчилар нима қиляпти? Педагог ва тарбиячилар-чи?

Мактабда рус тили ва адабиёти кабинети жуда кўrimсиз. Кўргазмали қуроллар эскириб қолган. Лингафон ҳам ишламайди.

Рус тили дарслари ўтиладиган хоналар ачинарли аҳволда. Алмисоқдан қолган парталар, синиқ стол ва стуллар қўйилган. Шундай хоналарнинг бирида 8-«Д» синф ўқувчиларининг рус тили машғулотида қатнашишга тўғри келди. Уни ўқитувчи Раъно Қарахонова ўтказарди. Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг ҳаёти ва ижодий фаолияти ҳақидаги «Халқ бахти учун курашчи» деб номланган темани рус тилида такрорлаш ўқитувчини анча қийнаб қўйди. Чунки берилган саволларга 12 нафар ўқувчидан учтаси жавоб берди, холос. Бошқалар эса лом-мим дейишолмади. Гарчанд жавоблар тўлақонли бўлмаса-да, ўқувчилар билими «4»га баҳоланди.

Бундай аҳволни Мойли Тожиев директорлик қилаётган Ҳамид Олимжон номли ўрта мактабда ҳам кўрдик. Шуниси ажабланарлики, ўқув йилининг ярми тугаётганига қарамай, 3-, 5-, 7-синфлар учун рус тили дарсликлари етишмас экан. Бунинг устига бошланғич синфларда мутахассислиги тўғри келмайдиган кишиларга рус тили дарсини ўқитиш топшириб қўйилган.

Рус тили фанини ўқитишдаги бундай юзакичилик А. А. Фадеев номли, А. С. Макаренко номли, «Янги турмуш», Лутфий номли, Муқимий номли, «Партия XVIII съезди» мактабларида ҳам учрамоқда. Баъзан директор ўқитувчига, ўқитувчи эса ўқувчига кўнгилчанлик қилаётир. Бунинг оқибати нима билан тугашини эса ҳеч ким ўйламайди. Саёз билим берилаётганлиги туфайли район мактаблари битирувчиларининг аксарият қисми рус тилини билмайди.

Яқинда район мактабларидаги икки юзга яқин рус тили ўқитувчилари аттестациядан ўтказилганда уларнинг саксон фоизи диктантдан «2» ва «1» баҳо олди. Ваҳолонки, диктант темаси оддий, «Русский язык в узбекской школе» журналидан олинган «Совет мактаби — янги босқичда» деган мавзуда эди. Ёзма иши бўялганлар орасида А. С. Макаренко номли 15-мактабдан Ш. Искандаров, Муқимий номли 12-мактабдан Т. Эшматов, А. А. Фадеев номли 36-мактабдан Э. Қувонов, «Янги турмуш» мактабидан Н. Тошмуродов, А. Қодирий номли 28-мактабдан Х. Хидиров, «Гулистон» мактабидан Р. Баротов, Ю. А. Гагарин номли мактабдан Ш. Бозоров, Ҳамза Ҳакимзода номли мактабдан Р. Жабборов сингари ўнлаб педагоглар бор.

Ана шу мактабларда ишлаётган рус тили фани ўқитувчиларининг деярли ярми Қарши давлат педагогика институтини битирган. Равшанки, кейинги йилларда мазкур институтда рус тили фани ўқитувчилари тайёрлаш бўшашиб кетган. Бирники мингга, мингники туманга, деганларидек бу нарса ёшларга рус тилидан сабоқ берувчи кадрлар тайёрлашга таъсир этмоқда.

Рус тилини ўрганишни мактабгача тарбия болалар муассасасидан бошламоқ, мактабда эса янги босқичга кўтармоқ лозим. Бунинг учун эса мавжуд камчиликларни бартараф этиш, ислоҳот талабига кўра иш юритиш, дарсларни таълимнинг техник воситалари билан таъминланган фан кабинетларида олиб бориш ва энг муҳими, малакали рус тили ўқитувчиларига эга бўлиш даркор. Бундай ишларни амалга оширишни пайсалга солиб бўлмайди. Хўш, бунга республика Маориф министрлиги қандай қараркин?

М. КАРОМОВ.

ЭСКИРГАН АНДОЗА БИЛАН

Хоразм область Янгибозор районидаги «Партия XXI съезди» колхози сут-товар фермасининг сут соғувчилари кўрсаткичлар тахтасига қараганда, август календарига мувофиқ ишламоқдалар. Шундай экан, вақтдан ўзиб ишлаётганликлари учун суюниш керак эди! Лекин яқинроқ бориб қарасангиз, август... ўтган йилники бўлиб чиқади.

Хўжаликда умуман мусобақанинг боришини ёритишга, унинг энг муҳим талабларидан бири ошкораликка, жумладан натижаларни қиёслашга шу тахлитда қаралмоқда. Сут соғувчилар ва мол боқувчиларда шахсий мажбуриятларнинг ўзи бўлмагач, қандай мусобақа тўғрисида гап бўлиши мумкин? (Касаба союз комитетининг раиси Ў. Тангиров ёзув столининг ғаладонларини узоқ излаб ҳеч нарса топа олмади). Ким ким билан мусобақалашаётганлигини, ким олдинда-ю, ким орқада эканлигини билиб бўлмайди. Илғорлар тахтасидаги униқиб кетган фотосуратларга қараб, унда эркакми, аёлми, ким тасвирланганлигини била олмайсиз. Бу ерда соғилаётган сут жуда кам. На одамлар учун, на молларга нормал шароитлар яратилган.

Меҳнаткашларни меҳнат зафарларига сафарбар этувчи энг муҳим восита — социалистик мусобақага шундай муносабатда бўлиш республиканинг кўпгина хўжаликларида учраб туради.

Масалан, Навоий область Хатирчи районидаги Киров номли колхозда ҳатто правление раиси С. Худоёров билан партия комитетининг секретари А. Воҳидов бутун коллективнинг мажбуриятларини «эслай олмай» узоқ овора бўлдилар. Шундай экан, оддий колхозчилардан нимани ҳам талаб қилиб бўларди?

Айтганча, Хатирчи район партия комитети қишлоқ хўжалиги бўлимидан ҳам шу ҳақда ҳеч қандай ахборот ололмадик. Нима учун шундай? Шунинг учунки, план кўрсаткичлари йил мобайнида доимо райком нигоҳида туради. Мажбуриятлар бўлса, одатда иш бошида ва якунлар чиқариш вақти келган пайтдагина эсга келади. Оқибатда баъзида амалга ошириб бўлмайдиган «марралар» ёзиб юборилаверади. Бу мажбуриятлар бажарилишини барибир ҳеч ким сўрамайди-да...

Расмиятчилик республиканинг кўпгина хўжаликларида социалистик мусобақа ташкил этишдек жонли ишни кемириб юбормоқда. Агросаноат комплекси ходимлари касаба союзи республика комитетининг раиси Т. Х. Собитовнинг айтишича, Навоий, Сурхондарё, Жиззах областларида, Қорақалпоғистон АССРда бу иш айниқса ёмон аҳволда.

Республика комитетининг янги раҳбарлари Ўзбекистон касаба союзларининг яқинда бўлиб ўтган XIII съездидан кейин аҳволни тузатиш борасида қатъий чоралар кўрмоқдалар. Кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишга алоҳида эътибор берилмоқда. Хўжаликларда боқибеғам, жон куйдирмайдиган кишилардан, шунингдек қинғир, лаганбардор, фақатгина ўзини ўйлаб иш қилиб, обрўсини тўккан кишилардан қутулиш йўли қатъий тутилмоқда. Наманган ва Сирдарё область касаба союз комитетларининг раислари Г. Н. Сухарев ва М. А. Маманов, район комитетларининг кўпгина раислари ишончни оқлай олмадилар ва ўринларига бошқа кишилар сайланди. Бошланғич ташкилотларда қайта қуриш қатъий бошлаб юборилди. Ёшлар, ғайратли мутахассислар касаба союз ташкилотларига бош қилиб тайинланмоқдалар, ишга хотин-қизлар кенг жалб қилинмоқда. Лекин бу — ўтмишдаги жиддий хатоликларни тузатиш борасида қилинадиган катта ишларнинг бошланишидир, холос.

Ўзбекистон қишлоқ меҳнаткашларининг мусобақаси жонланиб, юришиб кетади ва бу мусобақа ҳар бир деҳқон ҳамда чорвадорни қайта қуриш умумхалқ ишига, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун олиб бориладиган курашга жалб этувчи таъсирли восита бўлиб қолади.

(ЎзТАГ).

Редактор **Л. ҚАЮМОВ.**

РЕКЛАМА ✻ ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Геология министрлиги
ЎРТА ОСИЁ ГЕОЛОГИЯ ВА МИНЕРАЛ ХОМ АШЁ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ (САИГИМС)
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

бўлим мудирлари: регионал прогнозлаш, маҳаллий прогнозлаш ва қидирув методикаси, қидирув ишлари методикаси ва экономикаси, рудаларни комплекс қайта ишлаш ва бойитиш, қидирувларнинг химиявий усуллари, қидирув ишлари техникаси;

сектор мудирлари: регионал металлогения, руда хом ашёсини регионал прогнозлаш, норуда хом ашёларини регионал прогнозлаш, геодинамика, рудаларнинг вулқон чиқиши ва қуйма ҳолда ҳосил бўлишини ўрганиш, маҳаллий прогнозлаш методикаси, прогнозлашнинг математик усуллари, нодир металлар маҳаллий прогнози, рангли металларни маҳаллий прогнозлаш, нодир металларни маҳаллий прогнозлаш, қидирув усулларини комплекслаш, қидирув ишлари методикаси, минерал хом ашё экономикаси, геология-қидирув ишлари экономикаси, бурғулаш техникаси ва технологияси, қудуқлар техникаси ва технологиясини синаб кўриш, кон-қидирув ишлари техникаси ва технологияси, кон ишларини механизациялаш ва электрлаштириш, тадқиқотларни ташкил этиш, жорий қилиш ва сифатини бошқариш;

лаборатория мудирлари: қидирувларнинг геологик усуллари, рудаларни комплекс қайта ишлаш, норуда хом ашёсини комплекс қайта ишлаш, биотехнология, минерология ва геохимия, чуқур қудуқлардан олинган намуналарни ўрганиш, тадқиқотларнинг физик усуллари, тадқиқотларнинг химиявий усуллари, суюқликларни ювиш ва тампон қоришмалар лабораториялари.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб 15 кун.

Мурожаат учун адрес: 700061, Тошкент шаҳри, Т. Шевченко кўчаси, 15-уй, илмий секретарга.

САМАРҚАНД ШАҲРИДА 10—12 ФЕВРАЛЬ КУНЛАРИ

Физкультура ва спорт бўйича область комитетининг спорт зали биносида
(Гагарин кўчаси, 85-«а» уй).
ортиқча халқ истеъмоли молларининг улгуржи-савдоси бўйича

Республикалараро ярмарка ўтказилади

Ярмаркада қатнашиш учун иттифоқдош республикаларнинг матлубот кооперациялари ва давлат савдосининг улгуржи ва чакана савдо ташкилотлари ҳамда ортиқча молларга эга бўлган корхоналарнинг вакиллари таклиф қилинади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР САВДО МИНИСРЛИГИ.
«ЎЗБЕКБИРЛАШУВ»
«УЗПОСРЕДТОРГ».

«ТУРИСТ» ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

ҚОРА ДЕНГИЗ СОҲИЛИДА ЖОЙЛАШГАН «ДАГОМИС» (интурист)га

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

СОЧИ — Совет Иттифоқининг энг йирик курорт жойларидан ҳисобланади. Уни ҳақли равишда Кавказнинг Қора денгиз соҳилидаги дурдонаси деб аташади. Доим чарақлаб турувчи қуёш, ҳузурбахш денгиз суви, ҳамиша қор босган улуғвор тоғ чўққилари, субтропик дов-дарахтлар, шифобахш булоқлар ва истироҳат боғлари бу ерда кишиларнинг даволаниши ва дам олишлари учун ажойиб шарт-шароитлар яратган.

«ДАГОМИС» туристик комплекси шаҳар марказида жойлашган. Уни югославиялик мутахассислар бунёд этишган. Комплексдан 1,2 ўринли хоналари бўлган, ҳамма қулайликлар муҳайё этилган шинам меҳмонхоналар жой олган. Ресторанлар, барлар, иситилган денгиз суви тўлдирилган бассейнлар дам олувчилар хизматида.

Туристлар Сочида бўлган вақтларида шаҳар ва унинг атрофидаги диққатга сазовор жойлар билан танишадилар. Сизлар Ахум тоғида, Рица кўлида, Тисса-шамшит ўрмонзорида, Дендрарий боғида, музейлар ва кўргазма залларида бўласиз.

САФАРГА — 8-17 февраль, 18-27 февраль кунлари жўналади.

Путёвка баҳоси — 378 сўм.

Самолётда бориш ва қайтиш, овқатланиш, жойлашиш, экскурсия хизмати кўрсатиш харажатлари путёвка қийматига киради.

Адрес: 700098, Тошкент шаҳри, Намойишлар ҳиёбони, 5-уй.

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«ГЛАВЭЛЕВАТОРСТРОЙ»нинг элеваторлар қурилиши бош бошқармасининг «Средазэлеваторстрой» трести ва Қашқадарё область механизациялашган кўчма қурилиш колоннаси, Фарғона область механизациялашган кўчма қурилиш колоннаси тресги ташкилотлари ва Хоразм областидаги хўжалик ҳисобидаги участка

1987 йил 1 январда

ТУГАТИЛДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида тугатиш комиссияси томонидан қуйидаги адресда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, 74-алоқа бўлими, М. Ашрафий кўчаси, 106-«а» уй.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/II да Асрга татигулик кун, 4/II да Курорт, 5/II да Келинлар қўзғолони.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 4/II да Чароғондир чўлда юлдузлар, 5/II да Шайтон ва муридлар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Тарих институти коллективи институтнинг кекса ходимларидан бири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, тарих фанлари доктори, 1940 йилдан КПСС аъзоси, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси

Шомухтор Акбарович ШОМАЪДИЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат педагогика институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари кафедра доценти А. И. Усмоновга отаси

Исроил УСМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• Тингланг, томоша қилинг

3 февраль, сешанба

Телевидение

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.25 — «Кичик фожиалар». Бадиий фильм. 2 ва 3-сериялар. 11.45 — Лениндан ўрганамиз. 12.15 — Концерт. 12.45 — Дунё воқеалари. 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 17.15 — Росебашвили гитарада чалади. 17.30 — Ҳужжатли фильм. 18.20 — Қишлоқ хўжалик билимлари университети. 19.05 — Ёзувчи сўзи. 19.20 — Коньки спорти. Жаҳон чемпионати. 20.05 — Янгиликлар. 20.15 — Саҳна кўзгуси. 21.30 — Время. 22.05 — «Кичик фожиалар». Бадиий фильм. 3-серия. 23.15 — Дунё воқеалари. 23.30 — Эстрада ва жаз музикаси концерти.

МТ-II. 9.00 Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Физика. 10.05 — Француз тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Табиатшунослик. 11.55 Рус тили. 12.25 — Илмий-оммабоп фильм. 13.00 — «Ёзги вақтга ўтиш». Телеспектакль. 14.35 — Ботаника. 15.00 — Тарих саҳифалари. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 19.30 — Музикали киоск. 20.00 — Ритмик гимнастика. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар!. 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.05 — СССР халқ артисти М. Жаров. 23.10 — «Россияночка» ансамблининг чиқиши. 23.20 — Баскетбол. СССР чемпионати.

ЎзТВ.I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Телефильм. 7.40 — Пионер телетайпи. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ахборот. 8.20 — Музикали дастхат. 16.35 — Эстетика асослари. 17.15 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Химия. 18.15 — Болалар учун фильм. 18.45 — Ёшлик. 19.15 — Мультфильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Кун тартибида: сиёсий адабиёт нашрининг муаммолари ва истиқболлари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Лирик концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Қиш — синов даври. 22.30 — Телевизион новеллалар театри. 23.40 — Бугун оламда нима гап?

ЎзТВ.II. 19.30 — Совет хотин-қизлари. Кинопрограмма. 20.00 — Михаил Дудин. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 21.00 — Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши. 21.30 — Время. **ДУШАНБА.** 22.05 — «Туғилган кун». Теленовелла.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА: 8.30 — Қўшиғимиз сизга армуғон. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — В. Буячич куйлайди. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Она тили». 16.00 — Совет тупроғидаги учрашувлар. 18.15 — Сиёсий билимлар радиоуниверситети. 18.30 — Ассалом, келажак! Вокал сюита. 19.30 — Ёшлик. 21.00 — Адабий ўқиш. 21.20 — Қўшиқ шинавандалари даврасида. 22.30 — Ўзбек шоирларининг шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 23.25 — Спорт кундалиги. 23.35 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.